

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI PENAL 1 - 2021

Încheiere

Dosar nr. 3086/1/2021

Sedința publică din data de 14 martie 2022

PREȘEDINTE Daniel Grădinaru	- Președinte al Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție
Leontina Șerban	- judecător
Alexandra Iuliana Rus	- judecător
Dan Andrei Enescu	- judecător
Alin Sorin Nicolescu	- judecător

Magistrat asistent – **Costin Cristian Pușcă**

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
a fost reprezentat de procuror **Daniela Matei**.

S-au luat în examinare apelurile formulate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și apelantul parte civilă Matei Cristian împotriva sentinței penale nr. 633 din 7 decembrie 2021 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală în dosarul 3297/1/2020, privind și pe intimații inculpați Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, **au răspuns: intimații inculpați Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton**, personal și asistat de apărători aleși, avocat Toader Tudorel, cu împuternicire avocațială nr. IS/867514/2022 (fila 87 dosar), avocat Dan Apostol, cu împuternicire avocațială nr. B/3946598/2021 (fila 88 dosar) și avocat Tudor Chiuariu, cu împuternicire avocațială nr. B5616092/2022 (fila 38 dosar), **Marciu Ovidiu Cristian Dan**, personal și asistat de apărător ales, avocat Andrei Mădălina, cu împuternicire avocațială nr. GR/07553/2021 (fila 86 dosar), lipsind **apelantul parte civilă Matei Cristian**, reprezentat de apărător ales, avocat Naciu Vladimir, cu împuternicire avocațială nr. B/5716056/2021 (fila 85 dosar).

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

În conformitate cu dispozițiile art. 369 alin. (1) din Codul de procedură penală, s-a procedat la înregistrarea desfășurării ședinței de judecată cu mijloace tehnice, stocarea datelor realizându-se în memoria calculatorului.

S-a făcut referatul cauzei de către magistratul asistent care a învederat următoarele:

- prezentul dosar are ca obiect apelurile formulate Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de apelantul parte civilă Matei Cristian împotriva sentinței penale nr. 633 din 7 decembrie 2021 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul

3297/1/2020, privind și pe intimații inculpați Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și Marciu Ovidiu-Cristian-Dan;

- anterior cauza a fost amânată ca urmare a cererii de amânare formulate de apărătorul ales al intimatului inculpat Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 judecători, a pus în discuție cererea de probe formulată de reprezentantul Ministerului Public.

Reprezentantul Ministerului Public, în dovedirea motivelor de apel a solicitat administrarea probei cu înscrisuri, respectiv ordonanța nr. 2/II/2/2022 din data de 13 ianuarie 2022 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală, prin care s-a dispus înfirmarea din oficiu a ordonanței de clasare nr. 501/P/2018 din data de 13 iunie 2019. Prin această ordonanță s-au dispus soluții de clare sub aspectul săvârșirii infracțiunii de uzurpare de calități oficiale și abuz în serviciu, față de făptuitorul Goga Octavian. Deși, această ordonanță nu a fost avută în vedere de către instanța de fond la fundamentarea soluțiilor de achitare, totuși apărarea inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a invocat această ordonanță de clasare, în susținerea faptului că organul de urmărire penală care a dispus trimiterea sa în judecată a adoptat soluții diferite, cu privire la aceste fapte.

Prin urmare, a solicitat încuviințarea administrării acestei probe pentru a se constata diferențele de fapte care au constituit obiectul celor două cauze penale, care au avut consecințe implicit asupra soluțiilor care s-au dispus în cauză, cât și faptul că soluția a fost infirmată din oficiu, fiind considerată nelegală și netemeinică.

Apărătorul ales al apelantului parte civilă Matei Cristian a formulat concluzii de admitere a cererii de probe formulate de reprezentantul Ministerului Public.

Apărătorul ales al intimatului inculpat Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton, avocat Tudor Chiuariu, a solicitat respingerea probei cu înscrisuri formulate, ca nefiind utilă cauzei, având în vedere sentința primei instanțe care nu se întemeiază pe ordonanța nr. 2/II/2/2022 din data de 13 ianuarie 2022 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală.

Apărătorul ales al intimatului inculpat Marciu Ovidiu Cristian Dan a solicitat respingerea probei, întrucât soluția instanței de fond nu a avut la bază ordonanța nr. 2/II/2/2022 din data de 13 ianuarie 2022 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Urmărire Penală.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 judecători, a pus în discuție cererea de probe formulată de apelantul parte civilă Matei Cristian.

Apărătorul ales al apelantului parte civilă Matei Cristian a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri, întrucât acestea relevă o altă conduită din partea Președintelui Camerei Deputaților, într-o situație similară. Ca atare, aceste înscrisuri sunt apte a oferi suport argumentelor apărării, în ceea ce privește netemeinicia hotărârii primei instanțe.

Reprezentantul Ministerului Public, cu privire la cererea de probe formulată de apelantul parte civilă Matei Cristian, prin apărător, a solicitat încuviințarea acesteia.

Apărătorul ales al intimatului inculpat Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton, avocat Tudor Chiuariu, a solicitat a se observa că la dosarul cauzei sunt depuse suficiente înscrisuri privind această împrejurare de fapt, și anume faptul că Președintele Camerei Deputaților a procedat altfel într-o altă împrejurare. Prin urmare, proba nu este utilă soluționării cauzei, prin prisma faptului că în acel caz a fost nevoie să se revină, iar Camera Deputaților să adopte o hotărâre de revocare a hotărârii de încetare a mandatului deputatului Petre Roman, tocmai pentru că prima hotărâre era nelegală.

Din acest punct de vedere, a susținut că proba nu este utilă soluționării cauzei întrucât nu servește tezei probatorii a părții civile, nefiind suficient de conturată și urmărind aplicarea legii prin analogie la altă situație, ceea ce este interzis în materie penală, fiind în același timp și nelegală.

Apărătorul ales al apelantului parte civilă Matei Cristian a solicitat respingerea probei cu înscrisuri, față de aspectul că înscrisurile depuse de partea civilă nu au niciun fel de înrâurire cu situația de fapt a prezentei cauze.

Înalta Curte, Completul de 5 Judecători a dispus suspendarea cauzei în vederea deliberării.

După deliberare, a fost reluată cauza.

După deliberare, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători, în baza art. 100 alin. 4 lit. b) din Codul de procedură penală, a respins cererile de probatorii formulate de Ministerul Public și de partea civilă Matei Cristian, ca nefiind utile soluționării cauzei.

La interpelarea Președintelui Completului de 5 judecători, apărătorii aleși ai intimaiților inculpați Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și Marciu Ovidiu-Cristian-Dan au precizat că inculpații se prevalează de dreptul de a nu da declarații în faza apelului și își mențin declarațiile anterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 judecători, a luat act de pozițiile procesuale ale intimaiților inculpați, în sensul de a nu da declarații în faza de apel.

Nemaifiind alte cereri de formulat, excepții de invocat ori probatorii de administrat, în temeiul art.420 alin. (6) și (11) din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători a declarat încheiată cercetarea judecătorească și, constatând cauza în stare de judecată, a acordat cuvântul în dezbateri.

Reprezentantul Ministerului Public a arătat că sentința penală nr. 633 din data de 07 decembrie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală este nelegală și netemeinică, pentru motivele ce vor fi expuse în continuare.

În primul rând, procurorul a apreciat că, în mod greșit, instanța de fond a considerat că dispozițiile art. 7 alin. (2) lit. b) nu se aplică inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, întrucât hotărârea nr. 949 din data de 4 martie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a rămas irevocabilă, anterior obținerii de către acesta a mandatului de senator.

Ca atare, cazul special de incompatibilitate în care s-a aflat inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan este prevăzut de art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 *privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice*,

fiind reținut în mod special de Curtea Constituțională, în considerentele deciziei nr. 460/2013. Prin urmare, acest caz de incompatibilitate constă în interdicția de mai ocupa trei ani o funcție publică eligibilă, de la data în care rămâne definitiv raportul întocmit de A.N.I., reprezentând practic o sancțiune cu o natură juridică diferită.

Reprezentantul Ministerului Public a făcut referire la dispozițiile legale cuprinse în cadrul art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, unde se folosește sintagma „a ocupa”. Or, din interpretarea acestei sintagme, se înțelege că prevederea legală se aplică atât în situația în care hotărârea judecătorească este pronunțată în cursul executării mandatului de parlamentar, cât și în situația în care aceasta rămâne irevocabilă anterior. De asemenea, interpretarea unei norme juridice trebuie să fie făcute în conformitate cu principiul general de drept al interpretării pozitive, în litera și spiritul legii, având în vedere aplicarea practică și finalitatea urmărită de către legiuitor. Or, în această situație, interpretarea art. 7 alin. (2) lit. e) trebuie să fie făcută prin raportare la 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, doar în această modalitate fiind atinsă finalitatea prevăzută de legiuitor, aceea de a sancționa orice incompatibilitate prevăzută de lege.

Totodată, procurorul a apreciat că, urmare a ocupării de către inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan în perioada 2016-2020, a mandatului de senator în Parlamentul României, s-a adus atingere ordinii de drept și, astfel, nici autoritatea de lucru judecat și nici forța sa obligatorie nu au putut fi aplicate.

Din aceste motive, în opinia procurorului, în contradicție cu ceea ce s-a reținut la fond, dispozițiile art. 7 alin (2) lit. e) se aplică și în cazul de față.

În al doilea rând, procurorul a arătat că un alt motiv de nelegalitate a hotărârii atacate îl reprezintă lipsa conduitei omisive a inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton.

Ca atare, potrivit art. 7 alin. (4) din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor*, în urma primirii sesizării A.N.I., inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton avea două atribuții prevăzute de lege, respectiv, să ia act de încetarea mandatului de senator a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și să supună votului Plenului Senatului adoptarea hotărâri prin care se vacanta locul de senator. Mai mult decât atât, în cadrul art. 7 alin. (4) sunt folosite 2 expresii imperative „ia act” și „supune votului”, ceea ce înseamnă că este exclusă orice procedură suplimentară.

Prim urmare, chiar dacă textul de lege nu prevede un anumit termen în care trebuie să se efectueze aceste demersuri de către Președintele Senatului, este clar că ele trebuie să fie făcute cu celeritate, întrucât acest caz de incompatibilitate exista din momentul în care decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a rămas irevocabilă.

A mai arătat că inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu a procedat într-un asemenea mod, ci a trimis solicitarea A.N.I. către Comisia Juridică pentru un punct de vedere, deși în lege nu este prevăzut un asemenea demers. Este adevărat că în Regulamentul Senatului sunt prevăzute dispoziții procedurale, vizând situațiile de incompatibilitate, însă acestea nu se aplică în cauză.

Cu toate acestea, în Regulamentul actualizat al Senatului se regăesc la art. 196-199, dispoziții analizate de Curtea Constituțională în considerentele deciziei nr. 460/2013, prin care s-a constatat faptul că se vizează două situații. Astfel, prima situație se referă la starea de incompatibilitate care există la începutul exercitării mandatului de parlamentar, iar cea de a doua, când starea de incompatibilitate survine pe parcursul exercitării mandatului de parlamentar. În acest context, căile de urmat sunt diferite, concluzia fiind că numai în situația în care această situație de incompatibilitate survine la momentul exercitării mandatului de parlamentar, conform Regulamentului Senatului, se trimite Comisiei Juridice informarea formulată de către parlamentarul în cauză.

Procurorul a subliniat că și instanța de fond a reținut că starea de incompatibilitate a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan era preexistentă exercitării funcției de senator. Pe cale de consecință, invocarea de către instanța de fond a prevederilor deciziei nr. 460/2016 a Curții Constituționale este greșită, având în vedere faptul că respectivele constatări din această decizie sunt contrare cu ceea ce a reținut instanța de fond.

Totodată, procurorul a precizat faptul că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan avea potrivit Regulamentului Senatului doar obligația de a informa în scris în termen de 15 zile Biroul Permanent, urmând ca apoi să își dea demisia. Prin urmare, nu avea dreptul de a alege, întrucât în regulament se prevede faptul că se poate alege între funcția de senator și funcția publică sau privată, demisionând potrivit opțiunii sale.

În aceste condiții, procurorul a apreciat că aceste argumente sunt suficiente pentru a dovedi conduita omisivă a inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin Constantin-Anton. Mai mult decât atât, conduita omisivă a acestuia se constată și prin acceptarea tergiversării timp de 2 ani și 6 luni, în vederea emiterii unui punct de vedere de către Comisia Juridică, care oricum nu era prevăzut de lege. Astfel, așa cum rezultă din stenograma ședinței Biroului Permanent din data de 6 martie 2017 și din declarația de presă pe care însuși inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a formulat-o, a stabilit un termen de 2 săptămâni Comisiei Juridice pentru a formula un raport sau punct de vedere cu privire la solicitarea A.N.I.

Procurorul a subliniat faptul că, din data de 6 martie 2017 până la data de 2 septembrie 2019, când inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și-a dat demisia din funcția de Președinte al Senatului, acesta nu a făcut niciun demers la Comisia Juridică pentru a verifica stadiul în care se afla solicitarea A.N.I.

A mai arătat că, în această perioadă de 2 ani și jumătate, a mai fost o sesizare cu același obiect privind starea de incompatibilitate a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, formulată de către grupul U.S.R. din Parlament.

De asemenea, a arătat că, în luna februarie 2019, cu ocazia efectuării urmăririi penale în cauză, s-a solicitat Senatului să comunice modul în care a fost soluționată această sesizare a A.N.I.

Ca atare, faptul că această solicitare A.N.I. nu are finalizare, nu a primit un punct de vedere din partea Comisiei Juridice în acest interval de timp de 2 ani jumătate, în opinia sa, nu are relevanță, întrucât nu îl exonerează de răspundere penală pe inculpat, ci eventual poate atrage răspunderea penală a altor persoane.

De asemenea, a făcut referire la rechizitoriul din data de 26.11.2020 prin care s-a dispus și disjungerea urmăririi penale față de martorii Cazanciuc Robert și Șerban Nicolae sub aspectul complicității la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, care au avut în mod succesiv calitatea de președinte al Comisiei Juridice.

Așadar, din cele expuse, rezultă nu numai că a existat această conduită omisivă a inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, ci și că, în cauză, sunt întrunite toate elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu prevăzut de art. 297 alin. (1) din Codul penal.

În continuare, a mai precizat că inculpatul, în perioada 2 martie 2017-2 septembrie 2019, în calitate de Președinte al Senatului nu și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu, în sensul că nu a constatat, contrar dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006, starea de încetare a mandatului de senator a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și nu a supus votului Plenului Camerei vacantarea acestui post, ce a avut drept consecință vătămarea drepturilor legale ale persoanei vătămate Matei Cristian, care s-a constituit parte civilă în cauză.

În ceea ce privește achitarea pentru infracțiunea de uzurpare de calități oficiale prevăzută de art. 258 alin. (1) din Codul penal, în forma coautoratului, respectiv a complicității, a susținut că soluțiile de achitare sunt nelegale. În concret, instanța a considerat că cerința esențială a exercitării și a îndeplinirii fără drept a calității oficiale care implică exercițiul autorității de stat, de senator de către inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, nu s-a făcut fără drept, întrucât, în cauză, au fost îndeplinite toate formalitățile prevăzute de lege în cursul procesului electoral și, în plus, nu s-a produs o invalidare a mandatului de senator de către Comisia constituită în acest sens, în temeiul art. 5 din Regulamentul Senatului.

Dimpotrivă, a considerat că obiectul cauzei nu îl constituie conduita autorităților, care nu au realizat această invalidare a mandatului de senator, ci importantă este conduita frauduloasă a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, care s-a plasat de la început în afara legii, care nu a adus la cunoștință nici Biroului Electoral de Circumscripție, nici Comisiei de validare despre situația de incompatibilitate în care se afla, astfel cum prevede de art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010.

În consecință, această activitate frauduloasă a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a iradiat ulterior asupra tuturor etapelor procesului electoral. Astfel, s-a ajuns în situația în care, prin fraudarea legii, inculpatul a ocupat timp de 4 ani, nestingherit și în mod continuu, un loc de senator în Parlamentul României, a întocmit acte care intră în sfera legală, circumscrisă acestei calități oficiale, a participat la ședințele Parlamentului, a inițiat proiecte de acte normative, interpelări, a participat în comisii speciale și permanente.

Nu în ultimul rând, a arătat că, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, prin conduita sa omisivă, a înlesnit îndeplinirea și exercitarea nestingherită de către inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a mandatului de senator.

Practic, această conduită omisivă a inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton întrunește atât elementele constitutive ale infracțiunii de abuz

în serviciu, cât și pe cele ale complicității la uzurparea de calității oficiale, în cauză aplicându-se concursul formal de infracțiuni.

În concluzie, în raport de cele învederate, procurorul a solicitat admiterea apelului formulat împotriva sentinței penale nr. 633 din data de 07 decembrie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală, desființarea sentinței penale apelate și condamnarea inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută de art. 297 alin. (1) din Codul penal și complicitate la săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale prevăzută de art. 48 alin. (1) din Codul penal, raportat la art. 258 alin. (1) din Codul penal, ambele infracțiuni cu aplicarea art. 38 alin. (2) din Codul penal.

De asemenea, a solicitat condamnarea inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale prevăzută de art. 258 alin. (1) din Codul penal.

În ceea ce privește acțiunea civilă formulată de persoana vătămată Matei Cristian, constituită partea civilă, a solicitat admiterea acesteia în cuantumul dovedit al pretențiilor.

Nu în ultimul rând, în temeiul art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală, a solicitat obligarea inculpaților Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și Marciu Ovidiu-Cristian-Dan la plata cheltuitelor judiciare, în părți egale.

Apărătorul ales al apelantei părți civile Matei Cristian a solicitat admiterea apelului declarat și desființarea hotărârii primei instanțe ca fiind nelegală și netemeinică.

În ceea ce privește nelegalitatea hotărârii primei instanțe, a arătat că ceea ce s-a reținut referitor la starea de interdicție, nu este altceva decât un accesoriu definitiv și uneori irevocabil al stării de incompatibilitate. Astfel, potrivit primei instanțe, în opinia sa, starea de interdicție este tratată ca regim juridic mai blând, fie nu este tratată deloc, prin raportare, spre comparație cu starea care a generat-o, respectiv starea de incompatibilitate.

Cu privire la nelegalitatea hotărârii primei instanțe, aceasta rezultă din artificialitatea distincției făcută între situația de incompatibilitate și starea de interdicție, astfel cum este evidențiat la paginile 4-6 a cererii de apel, unde sunt dezvoltate pe larg motivele de apel.

Apărătorul a mai făcut referire la decizia nr. 418/2014 a Curții Constituționale, unde se menționează că: *„atribuirea pentru sintagma «aceeași funcție» a înțelesului unic de funcția care a generat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese este de natură să lipsească de eficacitate norma juridică respectivă”*(punctul 37), *„interpretarea potrivit căreia o persoană cu privire la care s-a constant starea de incompatibilitate sau conflictul de interese poate ocupa o altă funcție eligibilă decât cea care a generat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese, textul legal este în mod vădit contrar semnificației avute de legiuitor”*(punctul 39), *„a accepta interpretarea conform căreia unei persoane constatate a fi în stare de incompatibilitate sau conflict de interese este interzis să mai ocupe doar funcția care a generat-o (...)ar pune, practic, la îndemâna categoriilor de persoane vizate de Legea nr. 176/2010 un procedeu extrem de simplu de eludare a legii*

(punctul 40), precum și că „odată constatată definitiv existența unei stări de incompatibilitate sau conflict de interese, persoana în sarcina căreia a fost stabilită decade din dreptul de a ocupa orice altă funcție eligibilă(...) pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului” (punctul 41).

Totodată, a menționat faptul că succinta motivare a apelului privind nelegalitatea hotărârii primei instanțe s-a bazat pe dispozițiile Curții Constituționale a României, iar interpretarea acesteia face parte dintr-un ansamblu de hotărâri, anume deciziile pronunțate în cauzele Mircea Diaconu și Akos Mora.

De asemenea, a învederat instanței faptul că susținerile sale sunt de interpretare a legii, în sensul propus de Ministerul Public, adică interpretarea unei norme juridice se face conform principiului general de drept potrivit căruia o normă trebuie interpretată în sensul său pozitiv generator de efecte juridice.

Prin urmare, folosind astfel raționamentul Curții Constituționale, care a considerat că aceeași funcție acoperă toate funcțiile, intenția legiuitorului a fost de a-i împiedica în exercitarea prerogativelor de senatori pe toți cei care nu au dreptul de a fi senatori.

Pe cale de consecință, atribuirea pentru art. 7 alin. (2) lit. c) din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor* a înțelesului unic că se sancționează exclusiv incompatibilitatea care se constată în cadrul derulării mandatului de senator, iar nu și incompatibilitatea constatată anterior validării, este de natură să lipsească de eficacitate norma juridică respectivă, iar a accepta că o persoană cu privire la care se constată starea de incompatibilitate se poate sustrage de la starea de interdicție, adică de la unul dintre efectele principale ale incompatibilității, și poate rămâne membru al Senatului României, este de neconceput într-un stat de drept.

Mai mult de cât atât, apărătorul a precizat faptul că, în litera și spiritul legii, poate subzista doar interpretarea conform căreia o persoană care a ocupat funcția de consilier județean, cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate, nu poate ocupa funcția de senator pe o perioadă de 3 ani, iar dacă, totuși, acesta ajunge să dețină această funcție, atunci sunt aplicabile prevederile art. 7 alin. (2) lit. c) și alin. (4) din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor*, și numai în această interpretare textele de lege a căror încălcare s-a constatat prin rechizitoriu asigură eficiența art. 16 alin. (3), art. 70 alin. (2) și art. 71 alin. (3) din Constituția României.

De asemenea, a arătat faptul că aplicarea legii înseamnă a face uz de raționamentul care asigură cel mai scurt drum până la atingerea scopului acesteia, acesta fiind și motivul pentru care a făcut referire la hotărârea Curții Constituționale avută în vedere, dar care nu a fost folosită în considerente și în soluția pronunțată ulterior, învederând faptul că interdicția este doar un accesoriu al incompatibilității, fiind o incompatibilitate anterioară, astfel încât hotărârea primei instanțe este nelegală.

În ceea ce privește netemeinicia hotărârii apelate, a învederat faptul că prima instanță a făcut referire la decizia Curții Constituționale nr. 972 din 2012, prin care a arătat că art. 179 din Regulamentul Senatului se aplică situației în care senatorul se află în stare de incompatibilitate la începutul mandatului, adică anterior validării. Astfel, aceasta a arătat că, prin raportare la situația de fapt din

prezenta cauză, inculpatul nu a luat act de starea de incompatibilitate, iar, în realitate, s-a parcurs o procedură paralelă, neprevăzută de lege, cu scopul de a transmite că își desfășoară activitatea.

De asemenea, a mai făcut referire la dispozițiile art. 180 din Regulamentul Senatului, în care există o procedură care nu presupune implicarea niciunei comisii, iar prima instanță a reținut faptul că inculpatul a respectat procedura prevăzută de alte texte de lege, aspect care, în opinia sa, este eronat, întrucât trebuia respectată dispoziția conform căreia nu este necesară implicarea comisiei.

Așadar, acesta a fost și motivul pentru care a făcut referire la conduita domnului Valeriu Zgonea care nu a solicitat nimic de la comisie într-o situație similară, fiind supusă votului Plenului, fără a fi însoțită de un punct de vedere al comisiei. În acest sens a arătat că rapoartele și avizele sunt prevăzute de lege, iar punctele de vedere nu, aspect pe care l-a menționat și în cererea de apel.

Prin urmare, a făcut referire la faptul că Președintele Senatului a primit un act oficial care se bucură de toate prezumțiile prevăzute de lege, prin care situația era prezentată într-o anumită modalitate, iar acesta trebuia să procedeze într-o manieră simplă.

În opinia apărătorului, se putea oferi un termen rezonabil de 2 săptămâni, negociat cu președintele comisiei, așa cum rezultă din stenograme, termen care a fost solicitat de către acesta din urmă, din moment ce Președintele Senatului stabilise un termen de o săptămână, iar în acest termen, Comisia Juridică avea obligația de a-l convinge de contrariul aparenței documentului respectiv. Ca atare, locul de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan trebuia validat, însă, la expirarea termenului de două săptămâni, Președintele Senatului a adoptat o atitudine contrară și, în definitiv, nu a validat mandatul.

În concluzie, în raport de cele învederate, apărătorul a arătat că, în opinia sa, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a săvârșit infracțiunea de abuz în serviciu, sens în care a solicitat admiterea apelului formulat de apelantul Matei Cristian și a apelului formulat de reprezentantul Ministerului Public.

Nu în ultimul rând, în ceea ce privește pretențiile civile, apărătorul a solicitat admiterea cererii de constituire ca parte civilă, urmând a fi avute în vedere argumentele prezentate prin cererea depusă în fața primei instanțe.

Reprezentantul Ministerului public a solicitat admiterea apelului formulat de partea civilă Matei Cristian.

Apărătorul ales al intimatului inculpat Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, avocat Tudorel Toader, a solicitat, în baza art. 421 lit. b) din Codul de procedură penală, respingerea apelului declarat de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ca nefondat, pentru următoarele motive:

Prealabil, apărătorul a apreciat că speța de față este una inedită, prin ceea ce, în mod contrar uzanțelor și delimitărilor de competențe cunoscute, calea de atac nu a fost exercitată de către Secția Judiciară din cadrul Ministerului Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care nu a motivat și nici nu a susținut apelul în fața instanței, aceste operațiuni fiind realizate de către autorul rechizitoriului, care este și reprezentantul Ministerului Public la acest

termen. În atare situație, a apreciat că se poate trage concluzia că Secția Judiciară din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat că apelul formulat în cauză este nefondat, astfel cum de altfel a pus concluzii și reprezentantul Ministerului Public în fața instanței de fond.

Revenind la apelul ce face obiectul prezentei cauze, apărătorul a precizat că o *primă categorie* de argumente care vin să susțină caracterul nefondat al apelului este aceea că atât prin rechizitoriu, cât și prin motivele de apel se identifică, în mod nejustificat, interdicția de a ocupa o funcție, care are loc într-o fază prealabilă perioadei electorale și până la validare, cu incompatibilitatea, care survine în timpul exercitării mandatului.

A *doua categorie* de argumente care vin să facă dovada caracterului nefondat al apelului declarat în cauză se referă la faptul că, în opinia apărării, lipsește elementul material al laturii obiective pentru infracțiunea de abuz în serviciu și pe cale de consecință, pentru infracțiunea de uzurpare de calități oficiale.

În concret, în cauză nu există un text de lege, o normă legală, care să ceară, să impună Președintelui Senatului României ca, după ce Biroul Permanent a trimis sesizarea către Comisia Juridică, să întreprindă un demers. Așadar, în opinia apărării, în această etapă Președintele Senatului României nu are niciun instrument prin care să îl tragă la răspundere, să îl grăbească, să îl condiționeze pe Președintele Comisiei Juridice a Senatului să finalizeze raportul. Desigur că în rechizitoriu, la pag. 33, se reproșează inculpatului faptului că în perioada 2 martie 2017 – 22 septembrie 2019 nu a întreprins niciun demers în vederea finalizării raportului, însă, în dezacord cu acuizarea, apărătorul a reiterat faptul că nu există o normă legală care să impună în sarcina Președintelui Senatului României obligația de a trage la răspundere Comisia Juridică din cadrul Senatului României pentru lipsa raportului.

Așadar, contrar celor imputate inculpatului prin actul de sesizare, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu avea posibilitatea legală de a verifica Comisia Juridică din cadrul Senatului României și nici de a grăbi soluționarea raportului pentru vacantarea postului, în condițiile în care, astfel cum a susținut și anterior, o astfel de reglementare lipsește. Mai mult, în baza unui regulament propriu, Comisia Juridică din cadrul Senatului României are autonomie în desfășurarea activității, în baza art. 35 alin. (1) lit. h) din Regulament, Biroul Permanent al Senatului fiind singurul legal abilitat să stabilească ordinea de zi, programul de lucru al Senatului, prin consultarea birourilor parlamentare.

Pe cale de consecință, Președintele Senatului României nu avea competențe legale prin care să impună suplimentarea ordinii de zi, nu stabilea ordinea de zi și nici nu întocmea proiectul de hotărâre prin care să se revoce un senator, competență care revenea Comisiei Juridice din cadrul Senatului României. De altfel, Președintele Senatului României nici nu se putea adresa în mod direct Plenului.

În concret, în cauză, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, Președintele Senatului României în perioada de referință, la data de 2 martie 2017, urmare a primirii sesizării, a înaintat solicitarea la Biroul Permanent, care a stabilit un termen de două săptămâni pentru discutarea

acesteia, după care a direcționat-o către Comisia Juridică. Hotărârea Biroului Permanent de a trimite sesizarea în cauză la Comisia Juridică, numiri, disciplină, imunități și validări pentru întocmirea unui raport a fost luată în baza prevederilor art. 198 alin. (1) din Regulament. La aceeași comisie a fost depus un punct de vedere formulat de către Grupul Parlamentar al USR, Biroul Permanent dispunând înaintarea acestuia tot la Comisia Juridică.

În succesiunea faptelor, în loc să procedeze la întocmirea raportului solicitat în termen de două săptămâni și să întocmească proiectul hotărârii de senat prin care să se constate vacantarea postului, astfel cum a relatat martorul Cazanciuc, Comisia Juridică a procedat la dezbateri îndelungate, a solicitat puncte de vedere, informări, audieri în prezența avocaților, l-a citat pe Președintele Agenției Naționale de Integritate, însă nu a finalizat raportul.

Fără a învinovăți Comisia Juridică pentru succesiunea faptelor astfel prezentate, apărătorul a arătat că, abia în luna martie a anului 2020, Comisia Juridică a întocmit raportul, concluzionând că parlamentarul în cauză nu s-a aflat în situația de a fi revocat. În speța de față, erau obligatorii solicitarea raportului și redactarea acestuia, însă Senatul României nu este ținut de concluzia pe care o formulează Comisia Juridică. Într-o bogată jurisprudență, astfel cum aceasta a fost reliefată în cuprinsul a patru decizii ale Curții Constituționale, instanța de contencios constituțional a subliniat obligativitatea existenței raportului Comisiei Juridice, cerință prealabilă pentru finalizarea procedurii de constatare a vacantării postului de parlamentar, nu însă și din perspectiva soluțiilor pe care le propune. Așadar, ceea ce propune Comisia Juridică nu este obligatoriu pentru Senat.

Revenind la probatoriul administrat în cauză, apărătorul a arătat că martorul Cazanciuc a declarat că Președintele Senatului sau al Camerei Deputaților poată să facă, în lipsa suportului Biroului Permanent sau al Comisiilor Parlamentare, două lucruri, respectiv să sesizeze Curtea Constituțională și să convoace ședințele. Același martor, fost președinte de comisie juridică, a relatat că nu a fost întocmit acel raport, nu a fost revocat mandatul parlamentarului în cauză și că puterile Președintelui Senatului sunt extrem de limitate, fiind mai degrabă doar de reprezentare decât de autoritate. Observând tergiversarea soluționării raportului necesar, au fost reiterate solicitări Comisiei Juridice, fiind indicate în apărare datele acestora.

Într-o speță similară, dar care nu are legătură cu dosarul de față, Președintele Camerei Deputaților nu a revocat mandatul unui deputat, însă ordonanța de clasare a reținut că președintele și-a îndeplinit obligația prin aceea că a trimis sesizarea la Comisia Juridică, care nu a întocmit raportul, motiv pentru care președintele nu s-a făcut vinovat, însă, în speța de față, într-o succesiune a faptelor identică, s-a apreciat că se impune sesizarea instanței de judecată.

Or, în condițiile în care nu există nicio dispoziție legală referitoare la competențele Președintelui Senatului României în procedura de revocare a mandatului de senator, competență care nu se regăsește, așadar, în nicio dispoziție legală, în opinia apărătorului nu se poate vorbi despre neîndeplinirea unei obligații legale astfel cum impune textul de la art. 297 din Codul penal, reconfigurat, interpretat prin Decizia Curții Constituționale incidentă.

Continuând susținerile cu privire la cea de a doua categorie de motive, apărătorul a amintit principiul loialității probelor, loialității constituționale. Rechizitoriul de față citează dintr-o decizie de speță a Curții Constituționale, autorul acestuia eliminând însă sintagma „poate sau nu să revoce din funcție”. Desigur că o decizie poate fi interpretată, însă este cunoscut și faptul că doar considerentele unei decizii a Curții Constituționale care susțin dispozitivul acesteia sunt obligatorii. Însă, sub nicio formă din dispozitiv nu poate fi eliminată o sintagmă esențială, în cauza de față aceea că „(...) poate sau nu să revoce din funcție (...)”.

Referitor la diferențele dintre interdicții și incompatibilități, actul de sesizare reține anumite contradicții logice.

Astfel, pe de o parte, se reține că pentru revocarea mandatului unui parlamentar nu este necesară emiterea unei hotărâri pentru că mandatul încetează de drept atunci când hotărârea judecătorească devine definitivă, iar, pe de altă parte, se arată că numitul Matei Cristian nu a putut să devină senator tocmai pentru că Senatul nu a emis o hotărâre de revocare. Așadar, se impune a se stabili dacă mandatul parlamentarului în cauză încetează de drept prin hotărârea judecătorească devenită definitivă ori este nevoie ca Senatul să emită o hotărâre prin care să constate încetat mandatul de parlamentar. Totodată, actul de inculpare reține că dispozițiile art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006 sunt clare, imperative și nu fac trimitere la nicio procedură suplimentară care ar trebui parcursă. Însă, în opinia apărătorului, în speța amintită anterior și în care a fost pronunțată o soluție de clasare pentru presupusa faptă a Președintelui Camerei Deputaților, se reține tocmai contrariul, respectiv că textul de lege este neclar și neconstituțional, acesta fiind și motivul pentru care în prezenta cauză a fost ridicată și o excepție de neconstituționalitate.

Nu în ultimul rând, prin actul de inculpare s-a invocat și Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV). Trecând peste controversile legate de acest mecanism și efectele juridice ale acestuia, precum și peste faptul că acesta nu face obiectul cauzei de față, apărătorul a arătat că actul de inculpare citează din acest mecanism faptul că nu există precedente clare în astfel de spețe, Parlamentul fiind cel cărui îi revine sarcina de a găsi o soluție rapidă în asemenea cazuri (incompatibilități) întrucât acesta din urmă este cel care a confirmat mandatul de parlamentar. În opinia apărătorului, autorul rechizitorului citează greșit din MCV, acest mecanism criticând de fapt inexistența unei reglementări naționale, ceea ce susține în cauză și apărarea, anume că nu există o normă care să stabilească că Președintele Senatului, în intervalul de timp de la trimiterea sesizării la Comisia Juridică și până la întoarcerea la comisie, trebuie să îl cheme la ordine pe președintele comisiei și să întreprindă anumite activități. Pe de altă parte, nu poate fi neglijat nici punctul de vedere al acestei comisii, care are în componență juriști cu o pregătire deosebită, de specialitate și care au menirea să ajute Parlamentul să ia o hotărâre dreaptă și temeinică.

Nu deloc lipsit de importanță este și faptul că, la pag. 8 din actul de sesizare, se reține că mandatul de senator încetează atât în situația în care hotărârea judecătorească devenită definitivă a intervenit pe parcursul exercitării mandatului, cât și în cazul în care aceasta preexistă. Or, în cauza de față, hotărârea judecătorească devenită definitivă a preexistat calității de senator. Tot

la pag. 8, autorul rechizitoriului a făcut și o propunere de lege ferenda, în sensul de a se propune o interpretare de asimilare a consecințelor juridice ale incompatibilității cu cele a interdicției.

Pentru toate argumentele aduse, precum și pentru cele care se regăsesc în cuprinsul concluziilor scrise pe care le-a depus la acest termen, în lipsa elementului material a laturii obiective, respectiv a faptei omisive constând în neîndeplinirea unei obligații care să fie prevăzută de lege, apărătorul a susținut că, în cauză, nu există o infracțiune de abuz în serviciu. Pe cale de consecință, în opinia apărării, nu poate fi reținută nici săvârșirea infracțiunii de complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu, astfel că lipsa faptelor penale, a infracțiunilor, impune constatarea că acțiunea civilă este rămasă fără temei.

Apărătorul ales al inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, avocat Dan Apostol, a solicitat respingerea apelurilor declarate, ca nefondate, și menținerea ca legală și temeinică a sentinței pronunțate de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că aceasta este un model de motivare fără cusur, iar argumentele juridice conținute de aceasta sunt de necontestat. Pe cale de consecință, apelurile declarate nu au o bază legală sau factuală, neconținând motive care să poată fi susținute.

În ceea ce privește apelul parchetului, a arătat că aplicabilitatea art. 7 din *Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor*, astfel cum a solicitat reprezentantul Ministerului Publicul, și reținut în mod diferit de instanța de fond în expunerea de motive, sunt incontestabile.

Totodată, a făcut referire la discuția privind interpretarea legii, în sensul dacă este corectă aplicarea procedurii suplimentare, sau nu, în opoziție cu opinia reprezentantului Ministerului Public. Ca atare, încă din faza de urmărire penală s-a arătat că se aplică și în situația de față, prevederile regulamentare, astfel cum a reținut și instanța de fond, dat de existența unui text de lege clar din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor*, unde dispozițiile art. 8 și art. 11 se referă la regimul juridic al mandatului de deputat și senator, care se supune Constituției României, fiind completat de prevederile Regulamentelor Parlamentului.

Cu privire la deciziile Curții Constituționale invocate, astfel cum a reținut și instanța de fond, acestea arată fără putință de tăgadă că, Președintele Senatului, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a respectat pe deplin procedura obligatorie, contrar celor susținute de reprezentantul Ministerului Public, care pornește de la premise false și ajunge la concluzii false, în sensul că nu ar trebui aplicată această procedură suplimentară, care vine în contradicție cu chiar decizia invocată de parchet, respectiv decizia Curții Constituționale nr. 460/2013. Astfel, la pagina 16 din considerentele acestei decizii sunt prevăzute două ipostaze „*Senatul în virtutea autonomiei parlamentarea poate constata potrivit procedurii interne atât starea de incompatibilitate, care este prevăzută de lege și de regulament, cât și încetarea mandatului de senator și vacantarea locului respectiv.*” Ca atare, face referire *expressis verbis* la Regulamentul Senatului, la procedura internă.

De asemenea, a mai precizat că, în situația în care există un raport de evaluare de la A.N.I și o hotărâre judecătorească prin care se constată starea de incompatibilitatea în care se află senatorul, „*după parcurgerea procedurii*

prevăzute de lege, devin din nou incidente prevederile Regulamentului Senatului, raportul de evaluare, alături de hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă constituind temeiul adoptării hotărârii Senatului prin care se constată încetarea de drept a mandatului de senator și vacantarea locului respectiv”, astfel cum este menționată în decizia nr. 460/2013 a Curții Constituționale.

În ceea ce privește obligativitatea procedurii de analiză a sesizării A.N.I. de către Comisia Juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, apărătorul a arătat faptul că în cadrul aceleiași decizii, se prevede clar că „rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor”, prin urmare, chiar Curtea Constituțională afirmă că acestea au caracter obligatoriu.

Pe cale de consecință, nu numai că nu poate fi vorba despre o conduită omisivă, concluzia fiind, așa cum a stabilit și instanța de fond, de achitare a inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton pentru acuzația de abuz în serviciu, întrucât a respectat atât prevederile legale în materie, cât și deciziile Curții Constituționale care impuneau această procedură, astfel încât achitarea a fost temeinică și legală sub aspectul ambelor infracțiuni.

Cu privire la afirmațiile repetate ale reprezentantului Ministerului Public, referitoare la conduita inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, față de aspectul că nu a întreprins intervenții la Comisia Juridică pentru a se soluționa cu celeritate sesizarea A.N.I., a precizat că nu există o normă legală care să reglementeze acest aspect, iar spiritul și litera întregii legislații, precum și deciziile Curții Constituționale în materie, îi interziceau o astfel de acțiune.

Ca atare, Președintele Senatului, nefiind un șef al Senatului, așa cum un procuror șef de secție este șef ierarhic al procurorului din subordine, are atribuții limitate de lege și de regulament. Astfel, în opinia sa, reprezentantul Ministerului Public încălcă principiile legalității și imparțialității constituționale, respectiv art. 132 din Constituția României, sub egida cărora își desfășoară activitatea.

Pe cale de consecință, și din acest punct de vedere, apărătorul a arătat că nu se poate susține o conduită omisivă din partea inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton.

Nu în ultimul rând, în ceea ce privește eventuala răspundere a foștilor președinți de comisii, apărătorul a făcut referire la afirmațiile reprezentantului Ministerului Public, respectiv că s-a dispus disjungerea prin rechizitoriu, însă nu s-a precizat pentru ce infracțiuni a intervenit disjungerea, și, cu toate că a trecut 1 an și 3 luni, nu se cunoaște ce anume s-a întâmplat cu acel dosar.

În opinia apărătorului, soluția care urmează să fie pronunțată este cea de clasare, pentru că altă soluție temeinică și legală nu există, întrucât nu se menționează nici dacă s-au efectuat acte de urmărire penală, fapt ce demonstrează aplicarea unei „justiții selective”, așa cum este prevăzută în doctrina de specialitate, ținta fiind doar inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton.

În concluzie, având în vedere toate cele expuse, a solicitat respingerea apelurilor formulate în cauză, ca fiind nefondate, depunând în acest sens concluzii scrise.

Apărătorul ales al intimatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, avocat Tudor Chiuariu, a făcut referire la argumente care fac imposibilă admiterea apelului și confirmarea acuzațiilor formulate prin rechizitoriu. Prin urmare, a solicitat a se observa că se opune principiul general în materie penală, anume că legea penală este de strictă interpretare și nu se poate recurge la interpretarea ei extensivă prin analogie, care să extindă aplicarea unor prevederi legale la alte situații nereglementate expres.

Așadar, a învederat instanței faptul că rechizitoriu se întemeiază pe o confuzie dintre două instituții juridice distincte, anume incompatibilitatea senatorului, reglementată de art. 7 din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor*, fiind reținute în sarcina intimatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton elementele materiale corespunzătoare celor două infracțiuni și interdicția de a ocupa funcții publice timp de 3 ani, reglementat de art. 25 alin. (2) din *Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice*, această situație fiind reținută în rechizitoriu la paginile 6, 14 și următoarele, care nu poate atrage consecințele juridice prevăzute la art.7 din *Legea nr.96/2006*.

De asemenea, apărătorul a mai arătat faptul că prezentul apel se întemeiază pe o contradicție logică și juridică, întrucât, pe de o parte, susține că nu există o incompatibilitate în timpul mandatului, la care se referă art. 7 din *Legea nr. 76/2006*, nefiind incidentă decizia Curții Constituționale 460/2013, iar, pe de altă parte, urmărește aplicarea prin analogie a art.7. A precizat în continuare faptul că la această interpretare se opune și obligația de interpretare a legii în acord cu Constituția, astfel că dispozițiile art. 70 din Constituția României, unde sunt reglementate cazurile de încetare a mandatului senatorului, nu prevăd interdicția prevăzută de art. 25 alin. (2) din *Legea 176/2010*, invocată de reprezentantul Ministerului Public.

Mai mult decât atât, a învederat faptul că art. 70 din Constituția României nu prevede posibilitatea completării cazurilor de încetare a mandatului senatorului prin lege organică. Așadar, concluzionând, a precizat faptul că, în actualul sistem constituțional românesc, nu se poate recurge la încetarea mandatului unui senator în temeiul dispozițiilor art. 25 alin. (2) din *Legea nr. 176/2010 privind interdicția de a ocupa funcții publice, sancțiune complementară ce decurge din incompatibilitate*.

Totodată, apărătorul a arătat faptul că un alt aspect care se opune acuzației și, implicit admiterii apelului, în opinia sa, este obligația interpretării legii în acord cu CEDO în temeiul dispozițiilor art. 20 alin. 3 din Constituția României, iar dreptul de exercitare a unui mandat ales este o componentă a dreptului la alegeri libere, reglementat de art. 3 Protocolul 1 al Convenției.

Apărătorul a făcut referire la cauza *Capeau contra Belgiei*, în care Curtea a reamintit că procesul decizional referitor la încetarea unui mandat parlamentar trebuie însoțit de garanții împotriva arbitrariului, iar în acea cauză Curtea a constatat o încălcare a art. 3 din Protocolul 1, întrucât procedura parlamentară în privința revenirii asupra unei demisii a unui parlamentar nu a fost precisă, iar procedurile în fața Senatului nu au prezentat garanții procedurale împotriva arbitrariului.

De asemenea, a mai făcut trimitere la cauza *Lykourazos contra Greciei*, din 15 iunie 2006, în cuprinsul căreia există o situație similară, anume încetarea mandatului unui parlamentar, incompatibilă cu exercitarea profesiei de avocat, Curtea reținând că, din moment ce reclamantului i s-a permis să candideze la alegeri, candidatura și validarea sa nefiind contestate, încetarea mandatului obținut ar încălca principiul așteptărilor legitime ale alegătorilor, în absența unor motive convingătoare, ce țin de ordinea democratică.

În acest context, a solicitat a se observa faptul că, urmând procedura parlamentară cu sesizarea comisiei juridice, intimatul-înculpat Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a făcut aplicarea acestor principii.

În privința aspectelor referitoare la modul cum a procedat Președintele Camerei Deputaților Valeriu Zgonea într-un caz similar, a solicitat a se observa că acesta reprezintă un contra argument al acuzării și un argument al apărării.

Nu în ultimul rând, în ceea ce privește pretențiile civile, apărătorul a învederat instanței faptul că nu s-a făcut dovada faptei ilicite în prezenta cauză, înculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton acționând în temeiul prevederilor regulamentare ce erau în vigoare, nici a prejudiciului, ce trebuia dovedit, și nici a legăturii de cauzalitate între o pretinsă faptă și pretinsul prejudiciu. În opinia sa, partea civilă a reproșat Senatului validarea mandatului intimatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, sens în care, în temeiul dispozițiilor art. 276 alin. (5) a solicitat obligarea părții civile la plata cheltuielilor de judecată, pe care le-a deplasat la dosarul cauzei.

Apărătorul ales al intimatului înculpat Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a solicitat respingerea apelurilor declarate în cauză, ca nefondate, și menținerea ca legală și temeinică a sentinței pronunțate de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că prin apelurile declarate în cauză se încearcă răstălmăcirea prevederilor art. 25 din Legea nr. 176/2010 *privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice* și transpunerea acestui articol într-o infracțiune.

Astfel, situația de fapt de la care a pornit dosarul de față este aceea că, în anul 2010, Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, vicepreședinte al Consiliului Județean Giurgiu, s-a aflat într-o stare de incompatibilitate cu privire la două contracte din anii 2008 și 2010. În anul 2013, Agenția Națională de Integritate a emis raportul de evaluare prin care s-a constatat starea de incompatibilitate cu privire la mandatul 2008-2012, mandat de vicepreședinte al Consiliului Județean Giurgiu.

Pentru perioada următoare, 2012-2016, Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a candidat încă o dată pentru funcția de vicepreședinte la Consiliul Județean Giurgiu. Raportul de evaluare emis în anul 2013 a fost contestat, iar în anul 2015 Înalta Curte, Secția de contencios administrativ și fiscal a respins recursul, iar raportul de evaluare a rămas definitiv. Pe cale de consecință, în anul 2015, când Marciu Ovidiu-Cristian-Dan exercita mandatul de vicepreședinte la Consiliul Județean Giurgiu, odată cu rămânerea definitivă a raportului de evaluare, a fost aplicată sancțiunea de la art. 25 din Legea nr. 176/2010 *privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice*, constând în încetarea de drept a mandatului în exercițiu urmare constatării stării de incompatibilitate în care s-a aflat Marciu Ovidiu-Cristian-Dan în perioada 2008-2010. A fost emisă o hotărâre de către Consiliul Județean Giurgiu care a fost atacată la Tribunalul

Giurgiu, Secția de contencios administrativ și fiscal, fiind anulată hotărârea prin care s-a constatat încetarea de drept a mandatului de vicepreședinte la Consiliul Județean Giurgiu înainte de termen, hotărâre menținută în calea de atac de către Curtea de Apel București.

În continuare, Marciu Ovidiu-Cristian-Dan devine consilier județean, iar în anul 2016 acesta candidează din nou pentru Consiliul Județean Giurgiu. A fost întocmit și depus dosarul de candidatură, care a fost acceptat de Biroul Județean de Circumscripție nr. 19 Giurgiu, la finalul alegerilor acesta fiind ales consilier județean. Mandatul de consilier județean a fost validat de către același birou de circumscripție, iar în septembrie-octombrie Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a candidat pentru demnitatea de senator. Și această candidatură a fost acceptată de către Biroul Județean de Circumscripție nr. 19 Giurgiu, ulterior alegerilor fiind validat mandatul de senator. Dosarul de candidatură a fost înaintat Senatului României, fiind analizat de către Comisia Juridică, și validată candidatura, astfel că Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a devenit senator.

Aceasta fiind succesiunea evenimentelor, interdicția de la art. 25 din Legea nr. 176/2010 *privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice* prevede, *stricto sensu*, că este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție persoana care s-a aflat în conflict de interese sau în incompatibilitate, decădere care se aplică după încetarea de drept a mandatului (pe care însă cel în cauză nu o mai avea), cu excepția celor electorale. Inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan se afla în situația prevăzută de excepția din cuprinsul textului de lege anterior menționat, candidând pentru că legea permitea acest lucru. A fost ales senator și a exercitat această demnitate în baza unor sentințe și în baza unui filtru al unei comisii, care a validat această alegere. Prin urmare, nu se poate reține că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a exercitat demnitatea de senator fără drept.

După ce au fost făcute diferite cereri la Comisia Juridică, este evident că nici această comisie și nici Președintele Senatului României nu mai puteau să ia act de încetarea de drept a mandatului de senator întrucât nu exista un temei legal pentru acest lucru. Art. 71 din Constituția României prevede, într-adevăr, încetarea de drept a mandatului de senator, însă numai dacă starea de incompatibilitate a persoanei în cauză privea calitatea de senator, ceea ce nu exista în acel moment întrucât starea de incompatibilitate a demnitarului în cauză viza anul 2008 și era raportată la funcția de consilier județean. Cu privire la decăderea din dreptul de a mai exercita o funcție pentru o perioadă de trei ani de zile, acest lucru nu era posibil dat fiind că legea fundamentală nu prevedea sancțiunea încetării de drept a mandatului de senator.

Pe cale de consecință, inexistența unei prevederi legale conduce la imposibilitatea aplicării acestei sancțiuni, ceea ce atrage, de asemenea, inexistența unei fapte de natură penală care să poată fi reținută în sarcina inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

În opinia apărătorului, încetarea de drept a mandatului conform art. 25 din Legea nr. 176/2010 *privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice*, cu privire la care se presupune că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan ar fi săvârșit infracțiunea reținută prin actul de inculpare, nu avea cum să opereze întrucât nu exista un temei legal, iar starea de incompatibilitate a

acestui fusese cu mult anterioară exercitării de către acesta a calității de senator, nefiind în strânsă legătură cu această demnitate. De altfel, nu se putea lua act de încetarea de drept a mandatului de senator ca urmare a acelei interdicții sau decăderi întrucât această încetare de drept are loc în anumite condiții prevăzute în legea fundamentală.

Concluzionând, apărătorul a solicitat instanței de apel să respingă apelurile declarate în cauză, ca nefondate, pe cale de consecință și a acțiunii civile. Cu privire la acțiunea civilă, a arătat că trebuie avut în vedere că, și în eventualitatea în care numitul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și-ar fi depus demisia, presupusa parte vătămată/civilă nu avea cum să fie validată în demnitatea de senator al României întrucât, astfel cum rezultă fără putință de tăgadă din depoziția martorului Cazanciuc, trebuia să existe avizul partidului pe ale cărui liste a candidat cel în cauză prin care acesta să fie retras și, astfel, să fie validat următorul candidat pe listă. Așadar, reiese cu evidență lipsa de temei juridic a acțiunii civile, Matei Cristian nedevenind automat senator.

Intimatul inculpat Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, în ultim cuvânt, a precizat faptul că este de acord cu concluziile apărătorilor aleși.

În primul rând, a dorit să precizeze că din perspectiva sa, de Președinte al Senatului, acuzația ce i se aduce se întemeiază pe prevederile art. 7 din *Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor*, prevederi ce sunt aplicabile în cazul survenirii unor incompatibilități în timpul mandatului. Această situație nu era aplicabilă senatorului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, astfel încât Comisa Juridică care a fost sesizată în urma raportului A.N.I. s-a aflat în încurcătură pentru o perioadă de timp îndelungată.

În al doilea rând, în Regulamentul Senatului care completează dispozițiile legale, nu există proceduri directe Președinte al Senatului – Plen și Plen – Președinte al Senatului.

De asemenea, așa cum a mai fost menționat, Președintele Senatului are doar două atribuții, respectiv convocarea Plenului și sesizarea Curții Constituționale, acestea nefiind atribuții executive. În acest sens, un proiect de hotărâre și un raport care ar putea să ajungă pe ordinea de zi trebuie să parcurgă un anumit traseu, respectiv președintele aduce la cunoștința Biroului Permanent al Senatului, care sesizează Comisia Juridică, ce are drept obligație de a întocmi un raport și un proiect de hotărâre. Acestea din urmă, urmează să fie introduse pe ordinea de zi, ce sunt în prealabil analizate de Biroul Permanent și supuse votului Plenului. Prin urmare, numai Plenul poate să decidă asupra ordinii de zi, și nu Președintele Senatului, care trebuie să respecte regulamentul.

În situația de față nu a existat un raport al comisiei și, mai mult decât atât, concluziile raportului nu sunt obligatorii pentru Plen, dar pentru a putea fi votat, acest raport este obligatoriu, precum și proiectul de hotărâre prin care se constată sau nu incompatibilitatea.

În concluzie, a învederat că în calitate de Președinte al Senatului nu a comis niciun abuz, susținând că ar fi săvârșit un abuz dacă ar fi solicitat suplinirea ordinii de zi, cu toate că Plenul nu ar fi fost de acord cu un astfel de demers din partea Președintelui Senatului, fiind un gest complet în afara regulamentului. Astfel, abuzul ar fi fost comis dacă în calitate de Președintele

Senatului ar fi solicitat o procedură care nu este prevăzută în Regulamentul de funcționare al Senatului.

Intimatul inculpat Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, în ultim cuvânt, a precizat că achiesează concluziilor formulate de apărătorul său ales.

**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI**

În conformitate cu art. 390 din Codul de procedură penală, pentru a da posibilitatea reprezentantului Ministerului Public și părților să depună concluzii scrise în termen de 15 zile de la data încheierii dezbaterilor.

Având nevoie de timp pentru a delibera, în temeiul art. 391 alin. (1) din Codul de procedură penală,

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

Pune în vedere reprezentantului Ministerului Public și părților să depună la dosar concluzii scrise în termen de 15 zile de la data încheierii dezbaterilor.

Stabilește termen pentru pronunțare la data de 09 mai 2022.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 14 martie 2022.

**PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A
ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE**

Judecător Daniel Grădinaru

**MAGISTRAT ASISTENT
Costin Cristian Pușcă**

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI – PENAL 1 - 2021

Decizia nr. 55

Dosar nr. 3086/1/2021

Ședința publică din data de 20 iunie 2022

PREȘEDINTE Daniel Grădinaru

- Președinte al Secției penale a
Înaltei Curți de Casație și Justiție

Leontina Șerban

- judecător

Alexandra Iuliana Rus

- judecător

Dan Andrei Enescu

- judecător

Alin Sorin Nicolescu

- judecător

Magistrat asistent – **Costin Cristian Pușcă**

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procuror **Daniela Matei**.

S-au luat în examinare apelurile formulate de **Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** și **apelantul parte civilă Matei Cristian** împotriva sentinței penale nr. 633 din 7 decembrie 2021 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală în dosarul 3297/1/2020, privind pe intimatii inculpați Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

Dezbaterile au avut loc în ședința din data de 14 martie 2022 și au fost consemnate în încheierea întocmită la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre. Având nevoie pentru a delibera, Înalta Curte a stabilit termen pentru pronunțare la data de 09 mai 2022, respectiv 06 iunie 2022 când, în aceeași compunere, a decis următoarele:

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI

Deliberând asupra cauzei penale de față, în baza actelor și lucrărilor dosarului, constată următoarele:

A. JUDECATA ÎN FOND

Prin sentința penală nr. 633 din data de 07 decembrie 2022, pronunțată de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în dosarul nr. 3297/1/2020 s-au dispus următoarele:

Conform art.396 alin. (5) Cod de procedură penală:

-În baza art. 16 alin. (1) litera a) Cod procedură penală, a fost achitat inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton (. . .) ,

căsătorit, are 3 copii (1 copil minor), stagiul militar satisfăcut, studii Universitatea Tehnică de Construcții – Facultatea de Hidrotehnică, senator în Parlamentul României, necunoscut cu antecedente penale, (...), pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) din Codul penal.

-În baza art.16 alin.(1) litera b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton pentru complicitate la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal.

- În baza art.16 alin.1 litera b) teza I. Cod procedură penală, a fost *achitat* inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan (...), căsătorit, are 2 copii majori, stagiul militar satisfăcut, studii Facultatea de Costrucții Civile, 63 Industriale și Agricole – Institutul de Construcții București; S.N.S.P.A. – masterat în administrație publică, senator în Parlamentul României, necunoscut cu antecedente penale, (...), pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal.

În baza art.397 alin.(1) Cod procedură penală raportat la art.19 Cod procedură penală, a fost respinsă acțiunea civilă privind pretențiile formulate prin constituirea de parte civilă de către Matei Cristian.

Conform art.275 alin.(3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare avansate de stat au rămas în sarcina acestuia.

Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut următoarele: **I.**

Prin rechizitoriul nr. 402/P/2018 din data de 26 noiembrie 2020 emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică s-a reținut următoarea situație de fapt:

Prin Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, Agenția Națională de Integritate – Inspekția de Integritate a constatat că Marciu Ovidiu-Cristian-Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, 2008 – 2012, întrucât nu a respectat prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 - 122). Prin adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, Agenția Națională de Integritate a solicitat Senatului României să se ia act de încetarea mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și să fie supună votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză (vol. 3 – fila 119).

Agenția Națională de Integritate a reiterat solicitarea sus-menționată prin adresele nr. 5281 din data de 18 aprilie 2017 (vol. 3 – filele 49 – 52) și nr. 6238 din data de 9 mai 2017 către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului României (vol. 2 – filele 1; 14 -15).

Conform acuzației din rechizitoriu, întrucât în cauză, Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios

Administrativ și Fiscal era anterioară validării în funcția de senator a lui Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, conform art. 25 alin. 2, teza a III-a din Legea nr. 176/2010, aceasta avea ca efect juridic și încetarea imediată a mandatului de senator al inculpatului; voința legiuitorului fiind ca mandatele reprezentanților aleși să fie supuse regimului juridic prevăzut de Constituția României [art. 70 alin. (2) și art. 71] și Legea nr. 96/2006 și, deci ca niciun deputat sau senator să exercite mandatul prin încălcarea dispozițiilor legale. Prin Decizia nr. 418 din data de 3 iulie 2014, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr.176/2010 sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege.

Conform acuzației din Rechizitoriu, din mijloacele de probă administrate în cauză (comunicarea nr. XXXV 1728 din data de 10 aprilie 2020 a Senatului României – Secretar General), rezultă că folosirea fără drept de către Marciu Ovidiu –Cristian-Dan a calității oficiale de senator în legislatura 2016–2020 a Parlamentului României a fost însoțită și urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate care implică exercițiul autorității de stat.

Art. 30 alin. 1 din Legea nr. 96/2006 (*”Sfera și semnificația”*) prevede că drepturile și libertățile ce decurg din mandatul de deputat sau de senator sunt specifice acestei demnități publice și se fundamentează pe drepturile și libertățile generale ale cetățeanului, completate cu ceea ce implică în mod special exercitarea mandatului. De asemenea, conform alin. (2) al aceluiași text de lege, drepturile, libertățile și obligațiile deputatului sau senatorului sunt politice și patrimoniale.

Astfel, Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și-a exercitat drepturile prevăzute de art. 31 – 34 din Legea nr. 96/2006, iar în temeiul art. 37 – art. 38 din Legea nr. 96/2006 și-a exercitat mandatul în circumscripția electorală. Efectiv, activitatea parlamentară a Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, de la data validării sale, a constat din următoarele (comunicarea nr. XXXV 1728 din data de 10 aprilie 2020 a Senatului României – Secretar General - vol. 1 – filele 156 - 157; procesul – verbal din data de 23 noiembrie 2020 – vol. 1 – filele 162 - 169): - a primit legitimația de membru al Senatului la data de 20 decembrie 2016; - a primit însemnul distinctiv al calității de senator la data de 21 decembrie 2016, data la care a fost validat mandatul de senator al acestuia; - a făcut parte din comisii permanente, comisii speciale și comisii comune ale celor două Camere ale Parlamentului; - a participat la ședințe ale Senatului și la ședințe comune ale celor două Camere ale Parlamentului), la care și-a exprimat votul electronic; a avut un număr de 106 inițiative legislative; - a avut un număr de 134 luări de cuvânt în Plenul Senatului; - a formulat un număr de 52 de întrebări și interpelări (41 întrebări și 11 interpelări); - a participat la inițierea a 4 moțiuni simple și a 3 moțiuni de cenzură.

În exercitarea mandatului de senator, Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a beneficiat, de la data validării în această calitate, de drepturile patrimoniale prevăzute de Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor: diurna de deplasare și cheltuieli de cazare (art. 41), dreptul la indemnizație (art. 42) și dreptul la transport (art. 45), (comunicarea nr. 1.104 din data de 25 februarie 2020 a Senatului – Secretar General – vol. 1 – filele 126; 130 – 132;

comunicarea nr. XXXV 4302 din data de 6 noiembrie 2020 a Senatului României – Secretar General – vol. 1 – filele 159 - 161).

În declarația dată în cauză în cursul urmăririi penale, Marciu Ovidiu–Cristian–Dan a arătat că, în urma pronunțării Deciziei Înaltei Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal din data de 4 martie 2015, prin care s-a respins recursul pe care îl formulase, Consiliul Județean Giurgiu a emis Hotărârile nr. 56 și 57 din data de 3 aprilie 2015, prin care se constata încetarea de drept a mandatului de consilier județean și vice-președinte al lui Marciu Ovidiu–Cristian–Dan. A precizat că a atacat în contencios administrativ cele două hotărâri ale Consiliului Județean Giurgiu, iar prin Sentința civilă nr. 88 din data de 26 februarie 2016 a Tribunalului Giurgiu, au fost anulate, fiind în consecință anulată sancțiunea disciplinară de încetare de drept a mandatului în exercitarea căruia era la momentul constatării stării de incompatibilitate. Conform acuzației, apărarea lui Marciu Ovidiu – Cristian–Dan este lipsită de fundament juridic, întrucât starea de incompatibilitate subzista indiferent dacă, după depunerea candidaturii acestuia, se formula sau nu o contestație de către Agenția Națională de Integritate sau de către o persoană care s-ar fi considerat vătămată în drepturile sale. Nici constatarea (conform dispozițiilor Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente) de către Biroul Electoral de Circumscripție Județeană nr. 19 - Giurgiu a rezultatelor alegerilor și atribuirea mandatului de senator lui Marciu Ovidiu–Cristian–Dan (comunicarea nr. 2598 din data de 28 februarie 2020 a Autorității Electorale Permanente - vol. 2 – filele 160 – 166; certificat doveditor al alegerii senatorului – vol. 3 – fila 79), nici încheierea procesului–verbal aferent de către Biroul Electoral Central și nici validarea mandatului său de senator prin Hotărârea Senatului nr. 163 din data de 21 decembrie 2016 (comunicarea nr. XXXV 218 din data de 15 ianuarie 2020 a Senatului – Secretar General - vol. 1 – filele 122 – 125) nu a reprezentat o înlăturare a interdicției de a mai ocupa funcția de senator/sau a stării de incompatibilitate; niciuna dintre autoritățile sus-menționate nu a cunoscut la datele respective despre existența stării de incompatibilitate în care se afla Marciu Ovidiu–Cristian–Dan.

Prin acuzație se reține că incompatibilitatea era reprezentată de interdicția de a mai ocupa o funcție sau o demnitate publică ca urmare a decăderii din acest drept, iar Marciu Ovidiu–Cristian–Dan avea obligația legală să respecte această interdicție.

Prin Rechizitoriu se reține și că Marciu Ovidiu–Cristian–Dan avea obligația să respecte atât Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015, pronunțată în dosarul nr. 212/122/2013 de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, cât și prevederile Legii nr. 208/2015, Legii nr. 96/2006, Regulamentului Senatului, ale deciziilor Curții Constituționale a României incidente în cauză, printre acestea numărându-se și Decizia nr. 418 din data de 3 iulie 2014, prin care s-a statuat că prevederile art. 25 alin. 2 teza a doua din Legea nr.176/2010 sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege.

Cu privire la Popescu–Tăriceanu Călin–Constantin–Anton, acuzarea reține că, în perioada 21 decembrie 2016–2 septembrie 2019, acesta a avut calitatea de

președinte al Senatului României (comunicarea nr. XXXV 6041 din data de 28 octombrie 2019 a Senatului – Secretar General – vol. 3 – filele 139 - 140).

Prin adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, Agenția Națională de Integritate i-a solicitat lui Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, în calitate sa de președinte al Senatului, să ia act de încetarea mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal (irevocabilă) și să supună votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză (vol. 3 – fila 119).

Acuzația formulată în rechizitoriu are în vedere că Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, în calitate de președinte al Senatului României, a luat cunoștință direct de solicitarea nr. 2519 din data de 24 februarie 2017 a Agenției Naționale de Integritate (A.N.I.), care a fost înregistrată cu nr. I 909 la data de 2 martie 2017 la Senat, pe înscrisul oficial fiind aplicată ștampila ”Senat. Președinte”; totodată, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a înscris mențiunea olografă ”Către BP” în colțul superior stânga al primei pagini și a semnat.

Conform situație de fapt din rechizitoriu, la data de 06 martie 2017 a avut loc ședința Biroului Permanent al Senatului. La finalul ședinței Biroului Permanent al Senatului, din data de 06 martie 2017, președintele acestuia, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, a făcut următoarea declarație de presă (vol. 2 – fila 80): ”*O problemă pe care vreau să o aduc la cunoștința opiniei publice este legată de faptul că Biroul Permanent a luat act de scrisoarea Agenției Naționale de Integritate referitoare la un raport de evaluare care arată că s-a încălcat regimul juridic al incompatibilităților de către domnul senator Marciu Ovidiu-Cristian-Dan. Raportul a fost înaintat Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, care a primit termen de două săptămâni să elaboreze un punct de vedere, astfel încât Biroul Permanent să poată decide cum va proceda în continuare.*”

Situația de incompatibilitate a lui Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost adusă la cunoștință Biroului Permanent al Senatului și de către Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România (din Camera Deputaților și Senat), prin sesizarea nr. 48 din 06 decembrie 2017, semnată de către martorul Prisnel Adrian - Claudiu, deputat (vol. 3 – fila 41). Sesizarea a fost înregistrată cu nr. 2051 la data de 6 decembrie 2017 la Biroul Permanent al Senatului.

Prin adresa nr. 2113 din 13 decembrie 2017, semnată de către secretarul general al Senatului, sesizarea formulată de către Grupului Parlamentar al Uniunii Salvați România a fost trimisă Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, „pentru punct de vedere”, în urma hotărârii ”cu unanimitate” a Biroului Permanent. La acea dată, președintele Biroului Permanent al Senatului era conform art. 22 din Regulamentul Senatului, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, iar președintele Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări era martorul Cazanciuc Robert-Marius. În cererea atașată sesizării erau descrise situația de incompatibilitate în care se afla Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și obligațiile prevăzute de Legea nr. 96/2006 pe care le avea

Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton; prin trimiterea înscrisurilor depuse de către Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a continuat săvârșirea infracțiunilor care au fost reținute în sarcina sa.

De asemenea, acuzația are în vedere că, la acea dată, Popescu-Tăriceanu Călin -Constantin-Anton a avut reprezentarea faptului că termenul de două săptămâni pe care îl stabilise la 6 martie 2017 (așa cum rezultă din stenogramă ședinței Biroului Permanent al Senatului și declarația de presă aferentă) Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, *”pentru prezentarea unui punct de vedere”* cu privire la raportul A.N.I., *”astfel încât Biroul Permanent să poată decide cum va proceda în continuare”*, fusese de mult timp depășit. Conform acuzării, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a avut aceeași reprezentare și a știut că Marciu Ovidiu- Cristian-Dan continua să îndeplinească, fără drept, calitatea de senator și la data de 4 februarie 2019, când a luat cunoștință de solicitarea organului de urmărire penală (vol. 2- fila 82).

Prin adresa nr. 51 din 4 februarie 2019 a Secretarului General al Senatului României, solicitarea a fost trimisă Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări (vol. 2 - fila 83).

În declarația dată în cauză în cursul urmăririi penale, martorul Prisnel Adrian - Claudiu a confirmat că a semnat documentul având antetul Grupului Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților, cu nr. 48/6 decembrie 2017, înregistrat cu nr. 2051/6 decembrie 2017 la Biroul Permanent al Senatului, prin care se solicita să se constate starea de incompatibilitate a senatorilor Marciu Ovidiu- Cristian-Dan și Resmeriță Cornel-Cristian (vol. 2 - filele 147 - 151). În acest sens, martorul Prisnel Adrian-Claudiu a precizat că sesizarea a fost depusă atât la Secretariatul Camerei Deputaților, cât și la Secretariatul Senatului privind situația de incompatibilitate a unui număr de 5 parlamentari despre care aflase de pe site-ul Agenției Naționale de Integritate. Cu privire la finalitatea depunerii cererii sus-menționate, martorul Prisnel Adrian-Claudiu a declarat că *”nu mi s-a solicitat de vreuna dintre comisiile Camerei Deputaților, respectiv Senatului sau în plenul vreuneia dintre Camerele Parlamentului să îmi exprim un punct sau să îmi susțin acea sesizare.”*

Pe parcursul urmăririi penale, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu a recunoscut săvârșirea infracțiunilor care au fost reținute în sarcina sa. Prin Rechizitoriu, cu privire la apărările lui Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, se constată că, potrivit art. 297 alin. 1 Cod penal, constituie infracțiunea de abuz în serviciu, fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice. Conform art. 175 alin. (1) lit. a) Cod penal, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, îndeplinind funcția de președinte al Senatului României, a avut calitatea de funcționar public, în sensul legii penale, exercitând, cu o remunerație, în perioada 2 martie 2017 - 2 septembrie 2019, atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative.

Curtea Constituțională a României, prin Decizia nr. 405/2016, a constatat că dispozițiile art. 297 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în măsura în

care, prin sintagma "*îndeplinește în mod defectuos*" din cuprinsul acestora, se înțelege "*îndeplinește prin încălcarea legii*". Conform rechizitoriului, în cauză, încălcarea legii de către Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton constă în neîndeplinirea obligației prevăzute de art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor, în care se arată că, în cazul arătat la alin. (2) lit. c), „*președintele Camerei ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator și supune votului plenului Camerei din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator*”. Astfel, această obligație care îi revine președintelui Camerei este stabilită printr-o dispoziție legală imperativă, nerespectarea ei și producerea urmării imediate (vătămarea drepturilor persoanei vătămate Matei Cristian) conducând la concluzia calității acestuia de subiect activ al infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal.

Conform rechizitoriului, având în vedere efectele juridice obligatorii ale Deciziei nr. 949 din 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, hotărâre judecătorească irevocabilă, îndeplinirea de către Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, în calitate de președinte al Senatului, a obligației prevăzute de art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) și alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor "*nu era o decizie politică*", așa cum a susținut acesta în mod neîntemeiat, în apărarea sa.

Conform acuzației din rechizitoriu, nici președintele Senatului, nici Biroul Permanent al Senatului, nici Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului și nici Plenul Senatului nu aveau competența de a cenzura această hotărâre judecătorească; din acest motiv, trimiterea de către Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a solicitării nr. 2519 din data de 24 februarie 2017 a Agenției Naționale de Integritate la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru "*elaborarea unui punct de vedere*", este un act nelegal. Conform Rechizitoriului, o "*cutumă parlamentară*" (chiar în ipoteza existenței acesteia) nu poate fi contrară legii [inclusiv dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. l) din Regulamentul Senatului], mai ales că existau precedente cu privire la starea de incompatibilitate a unor parlamentari statuate în deciziile obligatorii pronunțate de Curtea Constituțională a României.

Acuzația din rechizitoriu susține că la 14 noiembrie 2014, data la care a încetat calitatea de senator a lui Mora Akos - Daniel din cauza stării de incompatibilitate, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a condus lucrările ședinței Senatului, în calitate de președinte al acestei Camere a Parlamentului (vol. 3 - filele 177 - 196). Astfel se arată în rechizitoriu, cel puțin cu ocazia dezbaterilor din acea dată, Popescu -Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a luat cunoștință direct și neechivoc despre incidența deciziilor obligatorii ale Curții Constituționale a României nr. 460 din data de 13 noiembrie 2013 și nr. 418 din 3 iulie 2014 într-o cauză ce viza existența unei hotărâri irevocabile a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu consecința menținerii ca legal și temeinic a raportului de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate, prin care se constatare starea de incompatibilitate a fostului senator Mora Akos-Daniel. Conform acuzației din Rechizitoriu, deși ulterior sesizării nr. 2519 din data de 24 februarie 2017 formulate de către Agenția Națională de Integritate, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a avut reprezentarea faptului că Marciu Ovidiu-

Cristian–Dan continua să exercite fără drept funcția de senator, în perioada 2 martie 2017-2 septembrie 2019, deci timp de 2 ani și 6 luni, nu a întreprins niciun demers la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări pentru a verifica stadiul soluționării solicitării Agenției Naționale de Integritate. Inacțiunea lui Popescu–Tăriceanu Călin–Constantin–Anton dovedește nu numai săvârșirea infracțiunilor (prin neaplicarea imediată a normelor imperative din Legea nr. 96/2006 și a deciziilor Curții Constituționale incidente în cauză), ci reprezintă, în același timp, și o inconsecvență față de propriile afirmații reținute atât în stenograma ședinței Biroului Permanent al Senatului din data de 6 martie 2017, cât și în declarația de presă din aceeași dată privind acordarea Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a ”*termenului de două săptămâni, să elaboreze un punct de vedere.*”

Conform acuzației, până la 2 septembrie 2019, când i-a încetat mandatul de președinte al Senatului României, Popescu–Tăriceanu Călin–Constantin–Anton nu și-a îndeplinit această obligație prevăzută de lege, Marciu Ovidiu-Cristian–Dan având calitatea de senator. Conform acuzației, infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal, comisă de către Popescu–Tăriceanu Călin –Constantin–Anton a avut un caracter continuu în perioada 02 martie 2017-02 septembrie 2019, deci timp de 2 ani și 6 luni, aceasta epuizându-se o dată cu încetarea funcției acestuia de președinte al Senatului.

Prin comiterea infracțiunii de abuz în serviciu Popescu–Tăriceanu Călin–Constantin–Anton a cauzat vătămarea drepturilor legale ale persoanei vătămate Matei Cristian: nefiind vacantat locul de senator al lui Marciu Ovidiu-Cristian–Dan, persoana vătămată a fost lipsită de dreptul de a-și exercita mandatul de parlamentar (în urma alegerilor parlamentare din data de 11 decembrie 2016, a ocupat pe buletinul de vot, pentru funcția de senator din partea P.S.D., în Circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, poziția următoare după Marciu Ovidiu-Cristian–Dan) și de dreptul de a beneficia de veniturile de senator prevăzute de lege.

De asemenea, din mijloacele de probă administrate în cauză a rezultat că, prin inacțiunile sale din perioada 02 martie 2017-02 septembrie 2019, în calitate de președinte al Senatului României, constând în neîndeplinirea în exercitarea atribuțiilor de serviciu, contrar art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) și alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor) a actelor vizând constatarea încetării mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu-Cristian–Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și nesupunerea votului Plenului Senatului a adoptării unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză, Popescu–Tăriceanu Călin–Constantin–Anton l-a ajutat pe Marciu Ovidiu-Cristian–Dan să folosească fără drept calitatea oficială de senator, care implică exercițiul autorității de stat, urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate (a participat la ședințele Senatului, a făcut parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiativa legislative, a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.).

Astfel, se reține în rechizitoriu că, timp de 2 ani și 6 luni (în care au avut loc mai multe sesiuni ale Senatului), Popescu–Tăriceanu Călin–Constantin–

Anton a împiedicat producerea efectelor obligatorii ale autorității de lucru judecat ale Deciziei nr. 949 din 04 martie 2015 (irevocabilă) a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal și i-a creat o situație favorabilă lui Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, care, în conformitate cu art. 17 alin. 1 din Legea nr. 96/2006 și art. 195 din Regulamentul Senatului (art. 193 în perioada comiterii infracțiunilor), ar fi avut obligația să demită după 45 de zile de la data intrării în exercițiul mandatului de senator, astfel încât să nu exercite fără drept această calitate oficială pe parcursul unei legislaturi (2016 – 2020), așa cum este situația în cauză. Conform acuzației, prin săvârșirea infracțiunilor, Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a desconsiderat electoratul, care a fost în situația de a fi reprezentat în actuala legislatură a Senatului de către Marciu Ovidiu-Cristian-Dan care încălcase legea și se afla în stare de incompatibilitate; voința legiitorului a fost ca mandatele reprezentanților aleși să fie supuse regimului juridic prevăzut de Constituția României [art. 70 alin.(2) și art. 71 alin. (3)] și Legea nr. 96/2006 și, deci ca niciun deputat sau senator să exercite mandatul prin încălcarea dispozițiilor legale. Parlamentul (fie Camera Deputaților, fie Senatul), în calitate de organ reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, nu poate modifica, suspenda sau stinge efectele hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile.

Prin urmare, în rechizitoriu se reține că, având în vedere caracterul general obligatoriu pentru viitor al deciziilor Curții Constituționale a României, Senatul avea obligația de a lua act de existența stării de incompatibilitate a senatorului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, potrivit celor statuate prin sentința civilă nr. 4111 din data de 18 decembrie 2013, pronunțată în dosarul nr. 212/122/2013 de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, irevocabilă prin decizia nr. 949 din 4 martie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal. Corelativ cu obligația Senatului de a lua act de existența stării de incompatibilitate, exista obligația prev. de art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) combinat cu alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor pentru Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin- Anton, în calitate de președinte al Senatului.

Conform rechizitoriului, prin Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012, Curtea Constituțională a tranșat problema efectelor obligatorii ale autorității de lucru judecat în ceea ce privește o hotărâre judecătorească prin care s-a constatat starea de incompatibilitate. Totodată, în Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012, Curtea Constituțională a reținut existența unei situații similare, cu valoare de precedent în practica parlamentară, cazul de incompatibilitate constatat în privința deputatului Sergiu Andon. Prin Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, Curtea Constituțională a statuat că Senatul, în plenul său, și nu Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări ori Biroul permanent, are atribuția de a constata încetarea calității de senator, ca urmare a constatării stării de incompatibilitate a acestuia de către Agenția Națională de Integritate.

Prin Decizia nr. 418 din 03 iulie 2014, Curtea Constituțională a stabilit că prevederile art.25 alin. 2 teza a doua din Legea nr.176/2010 sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege.

Conform Deciziei nr. 775 din 22 octombrie 2020 a Curții Constituționale, prin efectuarea urmăririi penale în cauză față de Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton (și, în consecință, și față de Marciu Ovidiu-Cristian-Dan) nu a existat un conflict juridic de natură constituțională între Parlament – Senatul României, pe de o parte, și Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Urmărire Penală și Criminalistică, pe de altă parte.

Persoana vătămată Matei Cristian a precizat în cursul urmăririi penale următoarele: ”Mă constitui parte civilă în procesul penal cu suma reprezentând contravaloarea veniturilor de senator de care am fost privat în această perioadă, prin validarea mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și ulterior, prin nepunerea în executare a deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție și a solicitării A.N.I. Urmează să precizez ulterior cuantumul sumei cu care mă constitui parte civilă.”

II. *Analizând materialul probator administrat în cauză atât în faza de urmărire penală, cât și în cursul cercetării judecătorești, acuzația formulată în rechizitoriu și raționamentul juridic din rechizitoriu, concluziile formulate în dezbateri, conform art.67 alin.(2) teza I din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, de către procurorul care a participat la ședința de judecată, precum și concluziile formulate de către părți, instanța de fond a reținut următoarele:*

Prin Hotărârea Senatului nr. 163 din data de 21 decembrie 2016 privind validarea mandatelor senatorilor aleși la data de 11 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1031 din data de 21 decembrie 2016 (comunicarea XXXV 218 din data de 15 ianuarie 2020 – vol.1 – filele 122 – 125, d.u.p.), Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost validat în funcția de senator, pe care a exercitat-o până la finalizarea mandatului (procesul – verbal din data de 23 noiembrie 2020 – vol. 1 - filele 162 – 169, d.u.p.)

Prin adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, trimisă “*Domnului Călin – Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu Președinte – Senat și spre știință: Domnului Șerban Nicolae Președinte – Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări*”, Agenția Națională de Integritate a solicitat să se ia act de încetarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și să se supună votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză (vol. 3 – fila 119, d.u.p.).

Raportul de evaluare a constatat că Marciu Ovidiu-Cristian-Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, 2008 – 2012, întrucât nu a respectat prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 – 122, d.u.p.).

Adresa A.N.I. a fost înregistrată cu nr. I 909 la data de 02 martie 2017 la Senatul României, pe înscrisul oficial fiind aplicată ștampila ”*Senat. Președinte*”, iar Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a înscris mențiunea olografă ”*Către BP*” în colțul superior stânga al primei pagini și a semnat. La data de 06 martie 2017 a avut loc ședința Biroului Permanent al Senatului, din stenograma depusă la dosarul cauzei (vol. 2 – fila 81, d.u.p.) rezultând că Președintele Senatului a prezentat conținutul adresei, iar în urma discuției directe cu președintele Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a stabilit un termen de două săptămâni pentru prezentarea unui punct de vedere. În consecință, după ce a fost înregistrată la Senat la data de la data 02 martie 2017, adresa A.N.I. a fost prezentată de Președintele Senatului în Biroul permanent la data de 06 martie 2017, când a fost trimisă Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări pentru a fi redactat un punct de vedere, unde a fost discutată, începând cu 04 aprilie 2017, în mai multe ședințe, fără a fi adoptat un punct de vedere.

Aceeași adresă a A.N.I., prin sesizarea nr. 48 din data de 06 decembrie 2017, semnată de către martorul Prisnel Adrian-Claudiu, deputat, pentru Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat (vol. 3 – fila 41, d.u.p.), a fost înregistrată cu nr. 2051 la data de 06 decembrie 2017 la Biroul Permanent al Senatului, fiind atașată o cerere adresată atât Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, cât și Președintelui Comisiei Juridice, de disciplină și de imunități a Camerei Deputaților, solicitând să se procedeze potrivit art. 180 – 183 din Regulamentul Senatului, care prevede procedura de încetare a mandatului unui senator care se află în stare de incompatibilitate și să se transmită această sesizare către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru raport. (vol. 3 - filele 42 – 48, d.u.p.). Sesizarea formulată de către Grupului Parlamentar al Uniunii Salvați România a fost trimisă Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, „*pentru punct de vedere*”, în urma hotărârii ”*cu unanimitate*” a Biroului Permanent, prin adresa nr. 2113 din data de 13 decembrie 2017 (semnată de către Secretarul general al Senatului).

Persoana vătămată Matei Cristian, care ocupa pe lista electorală următorul loc după Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, a primit, la solicitarea sa, de la Senatul României – Biroul Relații Publice comunicarea nr. 1012/A/19 iulie 2018 din care rezulta că, începând cu data de 04 aprilie 2017, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului dezbătuse, în mai multe ședințe succesive, comunicarea (raportul A.N.I.), însă analiza situației de incompatibilitate a senatorului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan nu se finalizase „*în această etapă a dezbaterii*”.

La data de 02 septembrie 2019 a încetat mandatul de Președinte al Senatului României pentru Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton. Până la data de 02 septembrie 2019, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului nu a finalizat analiza situației sesizate de A.N.I..

Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și-a exercitat integral mandatul de senator, până în anul 2020.

Conform acuzației din rechizitoriu, faptele se situează cronologic după constituirea Senatului României, subsecvent alegerilor din anul 2016, iar

infraacțiunile au ca element material: a) conduita omisivă a Președintelui Senatului cu privire la sesizarea transmisă de Agenția Națională de Integritate referitoare la exercitarea mandatului de către un senator pentru care, în urma hotărârii unei instanțe de judecată, exista, anterior desfășurării alegerilor parlamentare, o interdicție de a candida; b) conduita unui membru ales al Parlamentului, care a desfășurat integral mandatul pentru care a candidat și a fost ales, deși, urmare a hotărârii unei instanțe de judecată exista, anterior desfășurării alegerilor parlamentare, o interdicție de a candida.

Având în vedere limitele cronologice și conținutul acuzației din rechizitoriu, instanța de fond a arătat că nu are competența legală de a analiza parcursul acceptării candidaturii și validării mandatului de senator: modul în care s-a ajuns la acceptarea dosarului de candidatură ca urmare a concluziei concordantei cu legea a conținutului dosarului de candidatură (care cuprindea și declarația de acceptare a candidaturii cu mențiunea declarației pe propria răspundere că sunt întrunite condițiile pentru a candida) ori modul în care a fost redactată și actualizată, de către Agenția Națională de Integritate, lista persoanelor care au interdicția de a ocupa o funcție aleasă anterior alegerilor din anul 2016 sau validarea rezultatului alegerilor parlamentare din anul 2016. În egală măsură, instanța nu are competența legală de a analiza niciun alt act sau conduită a persoanelor trimise în judecată, pentru perioada anterioară datei de 11 decembrie 2016, în ceea ce privește uzurparea de calități oficiale, ori pentru perioada anterioară datei de 02 martie 2017, în ceea ce privește abuzul în serviciu. Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție reprezintă, conform acuzației din Rechizitoriu, o situație preexistentă infraacțiunilor, situată în afara conținutului constitutiv, dar pe care se greșeză actele materiale imputate acuzaților, în perioadele expres menționate de acuzație.

Totodată, având în vedere limitele care decurg din descrierea în acuzație a elementului material al laturii obiective a infraacțiunilor (conduita incriminată) instanța de fond a arătat că are de analizat dacă actele președintelui Senatului în legătură cu sesizarea A.N.I. privind mandatul unui senator, au fost, începând cu data de 02 martie 2017, în limitele competenței sale prevăzute de lege și dacă, ulterior datei de 11 decembrie 2016, o persoană a folosit fără drept calitatea de senator, dacă anterior a parcurs procesul electoral (în raport de care nu au fost formulate acuzații), a fost validată în funcție și a depus jurământul ca senator.

Pentru reținerea vinovăției Președintelui Senatului, conform acuzației din rechizitoriu, trebuie analizată existența unei încălcări a atribuției prevăzute de lege în legătură cu sesizarea transmisă de A.N.I., o conduită omisivă, și nu dacă trimiterea solicitării A.N.I. la comisia de specialitate a avut sau nu efectul de a conduce la amânarea *sine die* a votului în Senat (aspecte care țin de conduita membrilor comisiei juridice, deci a unor alte persoane decât cele trimise în judecată și în raport de care rechizitoriul nu a stabilit nicio legătură subiectivă cu persoanele acuzate).

Cu privire la acuzațiile descrise în actul de sesizare:

Inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infraacțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal și complicitate la comiterea infraacțiunii de uzurpare de calități

oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (2) Cod penal.

Inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal.

În fapt, prin actul de sesizare a instanței s-a reținut că, în perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, Președintele Senatului României nu a îndeplinit actele (contrar dispozițiilor art. 7 alin. (4) rap. la alin. (1) lit. e) și alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor) vizând constatarea încetării mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție), nu a supus votului Plenului Senatului adoptării unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză și, astfel, în opinia rechizitoriului, a cauzat vătămarea drepturilor persoanei vătămate Matei Cristian, care, în urma alegerilor parlamentare din 11 decembrie 2016, a ocupat pe buletinul de vot pentru funcția de senator din partea P.S.D., în circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, poziția următoare după inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

De asemenea, în opinia rechizitoriului, s-a reținut că inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton în perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, în exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de președinte al Senatului României, nu a îndeplinit, contrar art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) comb. cu alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, actele vizând constatarea încetării mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și nu a supus votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză, astfel că l-a ajutat pe inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan să folosească fără drept calitatea oficială de senator, care implică exercițiul autorității de stat, urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate (a participat la ședințele Senatului, a făcut parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiative legislative, a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.).

Totodată acuzarea a reținut în Rechizitoriu și că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan care, deși potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 se afla în stare de incompatibilitate cu calitatea de senator (avea interdicția de a mai ocupa o funcție sau o demnitate publică timp de 3 ani de la 04 martie 2015 - când a rămas definitivă și irevocabilă Decizia nr. 949 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal), a folosit fără drept, din data de 11 decembrie 2016, calitatea oficială de senator în actuala legislatură a Parlamentului României, calitate însoțită și urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate care implică exercițiul autorității de stat (a participat la ședințele Senatului, a făcut parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiative legislative și a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.).

Textele de lege cu relevanță în materia incriminărilor din cauza de față au următorul conținut:

Art. 297 alin. (1) Cod penal – infracțiune de abuz în serviciu

Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Art. 258 alin. (1) Cod penal - infracțiunea de uzurpare de calități oficiale

Folosirea fără drept a unei calități oficiale care implică exercițiul autorității de stat, însoțită sau urmată de îndeplinirea vreunui act legat de acea calitate, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 48 alin. (1) Cod penal

Complice este persoana care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

Art. 38 alin. (2) Cod penal

Există concurs formal de infracțiuni când o acțiune sau o inacțiune săvârșită de o persoană, din cauza împrejurărilor în care a avut loc sau a urmărilor pe care le-a produs, realizează conținutul mai multor infracțiuni.

Referitor la infracțiunea de abuz în serviciu

În ceea ce privește abuzul în serviciu, acuzația depinde în mod esențial de identificarea legii care a fost încălcată prin conduita subiectului (Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 a Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 132 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial nr. 517 din 8 iulie 2016). Conform rechizitoriului, a fost reținută încălcarea obligației prevăzute de art. 7 alin. (4) cu referire la art.7 alin.(1) lit. e) și art.7 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor. Atunci când în rechizitoriu se reține o conduită omisivă, desfășurarea unei proceduri de către acuzat nu exclude în mod automat acuzația, ci determină analiza de către instanță a caracterului impropriu al conduitei, respectiv dacă procedura prevăzută de lege nu a fost desfășurată deoarece a fost înlocuită de o procedură pe care legea nu o prevedea și care era contrară scopului pentru care a fost instituită.

În ceea ce privește textele de lege identificate ca fiind încălcate, în rechizitoriu sunt avute în vedere art.7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 cu referire la situațiile juridice din art. 7 alin. (1) lit. e), art.7 alin. 2 litera c) din Legea nr.96/2006 și art.25 din Legea nr.176/2010.

Textele indicate în rechizitoriu ca fiind încălcate în exercitarea atribuțiilor de serviciu de către președintele Senatului au următorul conținut:

Art. 25 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

(1) *Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori*

starea de incompatibilitate constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective, în măsura în care prevederile prezentei legi nu derogă de la aceasta și dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.

(2) Persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate.

(3) Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese constituie temei pentru eliberarea din funcție ori, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective.

Art.7 din Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor

(1) Calitatea de deputat sau de senator încetează:

(...) e) în caz de incompatibilitate.

(...)(2) Încetarea mandatului de deputat sau de senator datorată incompatibilității are loc: (...)

c) la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care se respinge contestația la raportul Agenției Naționale de Integritate prin care s-a constatat incompatibilitatea; (...)

(4) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c) și d), precum și în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c) și d), președintele Camerei ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator și supune votului plenului Camerei din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator. (...)

Constituția României, art. 70 – Mandatul deputaților și al senatorilor

(1) Deputații și senatorii intră în exercițiul mandatului la data întrunirii legale a Camerei din care fac parte, sub condiția validării alegerii și a depunerii jurământului. Jurământul se stabilește prin lege organică.

(2) Calitatea de deputat sau de senator încetează la data întrunirii legale a Camerelor nou alese sau în caz de demisie, de pierdere a drepturilor electorale, de incompatibilitate ori de deces.

Constituției României, art.71- Incompatibilități:

(1) Nimeni nu poate fi, în același timp, deputat și senator.

(2) Calitatea de deputat sau de senator este incompatibilă cu exercitarea oricărei funcții publice de autoritate, cu excepția celei de membru al Guvernului.

(3) Alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică.

Acuzația are în vedere, în privința infracțiunii de abuz în serviciu, încălcarea art. 7 alin.(1) lit.e), alin. (2) litera c) și alin.(4) din Legea nr.96/2006 prin:

- încălcarea obligației de a lua act de situația de incompatibilitate;
- încălcarea obligației de a supune plenului Senatului, discutarea unei situații de incompatibilitate.

În consecință, în examinarea acuzațiilor formulate, instanța de fond a analizat:

a) Semnificația incompatibilității la care se referă art.7 din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor și relația cu art. 25 alin.(2) din Legea nr. 176/2010;

b) Efectele transmiterii adresei A.N.I. privind Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la existența elementului material (conduita incriminată) al infracțiunilor de abuz în serviciu și uzurpare de calități oficiale;

c) Efectele deciziilor Curții Constituționale în interpretarea obligațiilor prevăzute de lege pentru Președintele Senatului pentru cazul descris de art. 7 alin. (1) lit.e), alin. (2) litera c) și alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor;

d) Concordanța conduitei Președintelui Senatului cu dispozițiile legale.

Martorii audiați în cauză au arătat că nu au avut discuții particulare cu inculpații referitoare la tergiversarea procedurii, ci doar corespondența scrisă, care nu relevă niciun element de solicitare a încălcării dispozițiilor legale, astfel încât aspectele ce țin de acuzație presupun dezlegarea unor chestiuni de drept, respectiv interpretarea textelor de lege.

Semnificația incompatibilității la care se referă art.7 din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor și relația cu art.25 alin.(2) din Legea nr. 176/2010

Prevăzând că mandatul de parlamentar încetează la data rămânerii definitive a hotărârii prin care se respinge contestația la raportul A.N.I., incompatibilitatea la care se referă art. 7 alin.(2) litera c) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor are în vedere: a) un mandat de parlamentar a cărei exercitare a început; b) o hotărâre judecătorească definitivă, în cursul exercitării mandatului. În consecință, procedura din art.7 din Legea nr.96/2006 nu este aplicabilă situațiilor în care hotărârea prin care se respinge contestația formulată împotriva raportului A.N.I. a rămas definitivă anterior exercitării mandatului de parlamentar. În acest caz ia naștere interdicția prevăzută de art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010, de a ocupa o funcție eligibilă pe o perioadă de 3 ani, a cărei incidență trebuie verificată în procesul electoral și conduce la respingerea sau invalidarea candidaturii celui declarat anterior incompatibil. Dacă autoritățile electorale competente au omis sau au neglijat verificarea candidaturii afectate de o interdicție decurgând dintr-o

incompatibilitate, soluția nu este transferarea răspunderii către o altă persoană, pentru care legea nu prevede competențe în materie. Aplicarea unei proceduri de verificare a legalității mandatului, prin analogie, în absența unui text de lege care să-i stabilească o competență în materie, nu poate să conducă, față de cel care a dispus începerea procedurii, la stabilirea răspunderii penale pentru abuz în serviciu.

Prin Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Agenția Națională de Integritate a constatat că Marciu Ovidiu-Cristian-Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, între anii 2008– 2012, încălcând prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 – 122, d.u.p.). Ca urmare a deciziei nr.949/04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a luat naștere, *ope legis*, interdicția prevăzută de art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010. La data de 21 decembrie 2016 au fost validate mandatele senatorilor aleși în decembrie 2016, inclusiv cel al lui Marciu Ovidiu–Cristian–Dan (M.Of. nr. 1031 din data de 21 decembrie 2016), iar la data de 02 martie 2017 la Senatul României a fost înregistrată adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, prin care Agenția Națională de Integritate a solicitat să se ia act de încetarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/ 15 iunie 2012 (vol. 3 – fila 119, d.u.p.) rămăsese definitiv, prin decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Atunci când raportul A.N.I. prin care se constată o incompatibilitate, rămâne definitiv, se produc efecte atât în ceea ce privește încetarea funcției care a fost izvorul incompatibilității, dar și în ceea ce privește nașterea interdicției de a candida, prevăzută de art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010. Astfel, odată ce situația de incompatibilitate a fost stabilită juridic față de calitatea de consilier județean, în mod definitiv, în anul 2015, iar efectele sale s-au produs, încetând mandatul de consilier județean la data de 05 aprilie 2015, aceeași incompatibilitate (raport juridic epuizat prin decizia instanței) nu poate fi constatată, în sensul art.71 din Constituția României, și în ceea ce privește mandatul de senator a cărui exercitare a început în decembrie 2016. Raportul juridic anterior de incompatibilitate a încetat (mandatul de consilier județean care era sursa incompatibilității a încetat de drept la data de 03 aprilie 2015, printr-o hotărâre a Consiliului Județean Giurgiu), iar încetarea calității care atrăsese starea de incompatibilitate nu poate conduce la menținerea incompatibilității și față de o nouă calitate, cea de senator, care începe ulterior, în decembrie 2016, după trecerea unui interval de 1 an și 8 luni. Pentru viitor se mențin doar efectele, decurgând din decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în ceea ce privește interdicția de a candida, pe un termen de trei ani, astfel cum sunt prevăzute de art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010. Interdicția de a candida este un efect al stării de incompatibilitate, constată în mod legal.

Efectele transmiterii adresei ANI privind Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a

Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la existența elementului material (conduita incriminată) al infracțiunilor de abuz în serviciu

În privința conduitei omisive de încălcare a art.7 alin.(1) lit.e), alin.(2) litera c) și alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor sunt incidente două categorii de critici:

- aplicarea procedurii prevăzute de art. 7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor doar cazurilor de incompatibilitate constatate ulterior validării mandatului de parlamentar și nu celor constatate anterior validării rezultatului alegerilor, care reprezintă în realitate o interdicție de a candida, fiind astfel reglementate în actele normative privind procedura electorală ce precede obținerea mandatului de parlamentar și nu în actele normative care reglementează procedura desfășurării activității parlamentare;

- procedura prevăzută de art. 7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, chiar în ipoteza în care ar fi considerată incidentă în speță (în absența altui remediu al restabilirii legalității, față de intervenirea sesizării A.N.I. la 3 luni de la validarea mandatului și față de lipsa unei demisii din Parlament a celui față de care operase interdicția), dă în competența Președintelui Senatului două categorii de acte: să ia act de situația de încetare a mandatului și să supună votului plenului Camerei din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator. Atunci când un act normativ de o forță inferioară legii (de exemplu, un Regulament), condiționează una dintre atribuțiile prevăzute de lege (de exemplu să supună votului Camerei adoptarea unei hotărâri) de o procedură prealabilă (de exemplu, întocmirea unui proiect de ordine de zi de către un Birou permanent ori un punct de vedere/raport al Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări), nu se poate ajunge la concluzia încălcării legii dacă omisiunea îndeplinirii atribuției este determinată de omisiunea finalizării procedurii prealabile.

La data de 02 martie 2017, la Președintele Senatului a fost depusă și înregistrată solicitarea de încetare a mandatului de senator a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, urmare a stării de incompatibilitate, iar la data de 06 martie 2017, adresa a fost discutată în biroul permanent al Senatului, care a hotărât trimiterea la Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări, pentru ca în două săptămâni să fie emis un punct de vedere care urma să fie prezentat biroului permanent. Conform art. 198 din Regulamentul Senatului, în cazurile de incompatibilitate, sesizările sunt trimise spre examinare Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care întocmește un raport. Sesizarea formulată de către Grupul Parlamentar al U.S.R. a fost de asemenea trimisă Comisiei juridice.

Astfel, instanța de fond a reținut că, în speță, nu a fost încălcată procedura din art. 7 din Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, deoarece acesta devine aplicabil doar în situația în care faptul juridic la care face referire art.7 alin.(2) litera c) din Legea nr.96/2006, respectiv starea de incompatibilitate apare în cursul exercitării mandatului, fie prin nașterea raportului de incompatibilitate, fie prin definitivarea Raportului A.N.I. printr-o hotărâre judecătorească. Pentru situațiile de incompatibilitate în care Raportul A.N.I. a avut un caracter definitiv anterior mandatului parlamentar sunt incidente dispozițiile legale referitoare interdicției ce țin de validarea alegerilor. Deoarece

Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care a rămas definitiv Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 este anterioară datei validării mandatului de senator (a intervenit în timpul mandatului de consilier județean), adresa Agenției Naționale de Integritate nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, nu determina procedura din art.7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor.

Problema de drept privind candidatura și obținerea mandatului nu este o problemă de deținere în continuare a mandatului după pronunțarea unei hotărâri judecătorești care a constatat o situație de incompatibilitate, ci este o problemă de legală obținere a mandatului în contra unei hotărâri judecătorești preexistente din care decurge, conform art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, o interdicție legală de a candida. În ceea ce privește valabilitatea alegerii unei persoane în calitate de senator, Președintele Senatului nu avea obligațiile prevăzute de art. 7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor. Valabila depunere a candidaturii, validarea candidaturii, validarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului sunt prevăzute de Legea nr. 208/2015 (Legea alegerilor), nu fac obiectul acuzației, fiind fapte anterioare celei pentru care instanța este sesizată și, în consecință, exterioare acuzației.

Cu toate acestea, în absența oricărui alt remediu al situației de drept din adresa A.N.I., față de faptul că senatorul în cauză nu a demisionat, chiar dacă procedura din art. 7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor ar fi incidentă, prin sesizarea comisiilor Senatului este înlăturată încălcarea obligației de a lua act de situația juridică sesizată prin adresa Agenției Naționale de Integritate nr. 2519 din data de 24 februarie 2017. Sesizarea Biroului Permanent și a Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări înlătură atitudinea omisivă de care este acuzat inculpatul. De altfel, chiar adresa A.N.I. din 24 februarie 2017 (vol.III, fila 119, d.u.p.) este trimisă domnului Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu Președinte – Senat, Spre știință: Domnului Șerban Nicolae Președinte – Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, ceea ce arată că procedura de sesizare a Comisiei juridice de numiri disciplină și validări a fost considerată, chiar de instituția care a sesizat, ca având competență în rezolvarea problemei de drept.

De asemenea, Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat (vol. 3 – fila 41, d.u.p.), a înregistrat cu nr. 2051, la data de 06 decembrie 2017, la Biroul Permanent al Senatului, mai multe acte printre care și o cerere adresată atât Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, cât și Președintelui Comisiei Juridice, de disciplină și de imunități a Camerei Deputaților, solicitând să se procedeze potrivit art. 180 – 183 din Regulamentul Senatului, care prevede procedura de încetare a mandatului unui senator care se află în stare de incompatibilitate și *să se transmită această sesizare către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru raport.* (vol. 3 - filele 42 – 48, d.u.p.). În același sens, al condiționării supunerii votului plenului, de un act prealabil, de competența Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, este și faptul că această comisie nu și-a negat competența în procedura asupra problemei cu care a fost sesizată. Dimpotrivă, dezbaterile au purtat asupra efectelor pe care starea de

incompatibilitate într-o funcție anterioară care conducea la o interdicție de a candida le producea asupra unei funcții dobândite ulterior.

Obligația de supune plenului Senatului discutarea situației juridice din adresa A.N.I. a fost condiționată de conduita și actele altor persoane sau comisii, acte care nu au fost realizate în cauză și care nu au fost influențate de acuzați. Astfel, A.N.I. și Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat, au considerat competentă Comisia juridică, prin corespondența adresată acesteia, iar Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări nu și-a declinat competența și nu a considerat chestiunea supusă dezbaterii ca fiind doar în atribuția Președintelui Senatului.

În consecință, instanța a constatat că nu există conduita omisivă legată de obligația de a lua act de sesizarea A.N.I. (pentru că sesizarea a fost trimisă atât Biroului permanent, cât și Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări) și nici omisiunea sesizării plenul Senatului (pentru că era condiționată de o procedură prealabilă, care nu a fost realizată în cauză și care depindea de alte persoane față de care nu au fost formulate acuzații).

Efectele deciziilor Curții Constituționale în interpretarea obligațiilor prevăzute de lege pentru Președintele Senatului

Instanța de fond a arătat că deciziile Curții Constituționale privesc hotărâri judecătorești intervenite în cursul exercitării mandatului parlamentar (incompatibilități apărute în timpul exercitării mandatului de parlamentar și incompatibilități anterioare exercitării mandatului), însă deciziile converg în ceea ce privește interpretarea procedurii prevăzute de Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, care includea în mod obligatoriu un răspuns al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, chiar dacă Plenul putea să adopte o soluție diferită de cea a Comisiei.

Deciziile Curții Constituționale invocate în Rechizitoriu nu conduc la concluzia încălcării art. 7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 de către Președintele Senatului prin trimiterea sesizării către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, deoarece confirmă interpretarea în sensul obligației de a fi întocmit un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate trimise spre examinare de către Biroul permanent al unei Camere.

- Decizia CCR nr. 972/2012 este determinată de situația de incompatibilitate a senatorului Mircea Diaconu, care a exercitat funcția de director de teatru concomitent cu funcția de senator.

Decizia nr. 972 din data de 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 800 din 28 noiembrie 2012, Curtea Constituțională a României a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, conflict declanșat prin refuzul Senatului României de a lua act de încetarea de drept a calității de senator a lui Mircea Diaconu, prin rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se constata starea de incompatibilitate a acestuia și are relevanță în speța de față în ceea ce privește constatarea autonomiei regulamentare de care beneficiază cele două Camere ale Parlamentului (autonomia de a-și reglementa o procedură de lucru internă în materia incompatibilităților având astfel o putere de organizare și funcționare proprie).

În secțiunea referitoare la *Cadrul legal și regulamentar al procedurii de constatare a stării de incompatibilitate a unui parlamentar*, Curtea reține că (...)². Dispozițiile art. 179-184 din Regulamentul Senatului prevăd procedura de încetare a mandatului senatorului care se află în stare de incompatibilitate. Regulamentul distinge între situația în care senatorul se află în stare de incompatibilitate la începerea mandatului (art. 179, conform declarației depuse la începutul mandatului) și situația în care starea de incompatibilitate survine în timpul exercitării mandatului (art. 182 și 183).

Conform secțiunii VII, *Autonomia regulamentară de care beneficiază cele două Camere ale Parlamentului*, în temeiul dispozițiilor constituționale prevăzute de art. 64 alin. (1), le dă dreptul acestora de a dispune cu privire la propria organizare și procedurile de desfășurare a lucrărilor parlamentare. Regulamentele parlamentare - Regulamentul Camerei Deputaților, Regulamentul Senatului și Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului -, sub aspectul naturii lor juridice, sunt hotărâri ale Parlamentului. Ele sunt adoptate de către fiecare Cameră sau de Camerele reunite, nu în virtutea calității de putere legiuitoare a Parlamentului, ci în calitate de corpuri autonome, investite cu o putere de organizare și funcționare proprie. Fiecare Cameră adoptă propriul regulament, act cu caracter normativ de sine-stătător, în conformitate cu competența atribuită de Constituție.

Autonomia regulamentară constituie expresia statului de drept, a principiilor democratice și poate opera exclusiv în cadrul limitelor stabilite de Legea fundamentală. Autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului, autoritate reprezentativă prin care poporul român își exercită suveranitatea națională, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Constituție (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

Curtea a reținut, în secțiunea IX, că *Senatul, în virtutea autonomiei parlamentare, poate constata, potrivit procedurii interne, atât starea de incompatibilitate, care este prevăzută de lege și de regulament, cât și încetarea de drept a mandatului de senator și vacanța locului respectiv. În schimb, potrivit prevederilor Legii nr. 176/2010, Agenția Națională de Integritate, prin raportul de evaluare, și ulterior instanța judecătorească investită cu soluționarea contestației formulate împotriva acestui act administrativ nu pot constata decât starea de incompatibilitate în care se află senatorul, fără a avea competențe cu privire la dispunerea încetării calității de senator. De aceea, după parcurgerea procedurii prevăzute de lege, devin din nou incidente prevederile Regulamentului Senatului, raportul de evaluare, alături de hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă constituind temeiul adoptării hotărârii Senatului prin care se constată încetarea de drept a mandatului de senator și vacanța locului respectiv. Autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea prevederilor constituționale, legale și chiar regulamentare în vigoare. Acesta este argumentul principal care legitimează procedura instituită prin*

[Legea nr. 176/2010](#), accesul la justiție constituind o garanție constituțională în favoarea parlamentarului împotriva abuzului autorității administrative (Agenția Națională de Integritate), pe de o parte, cât și împotriva abuzului autorității legiuitoare (reprezentată de Senatul României), pe de altă parte, garanție menită să asigure o protecție sporită mandatului pe care parlamentarul îl exercită (pct. IX).

- Decizia CCR nr. 460/2013 este determinată de situația senatorului Akos Mora, iar Curtea Constituțională a impus ca plenul Senatului să se pronunțe prin vot asupra raportului Comisiei Juridice întocmit în acest sens. Curtea Constituțională reține atât la secțiunea VII, 2, cât și la secțiunea VIII, 1 Concluzii, caracterul obligatoriu al raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări. Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări avea obligația de a întocmi un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate trimise spre examinare de către Biroul permanent al acestei camere, iar rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor, iar nu și din perspectiva soluțiilor pe care le propun.

Prin Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 9 decembrie 2013, Curtea Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate și a stabilit că Senatul României urmează să decidă cu privire la încetarea sau nu a calității de senator a domnului Mora Akos Daniel, după interpretarea legală a dispozițiilor [art. 25 alin. \(2\) din Legea nr. 176/2010](#). Situația factuală care a stat la baza acesteia a fost aceea că senatorul în funcție a fost declarat incompatibil pentru fapte în legătură cu exercitarea mandatului de consilier județean, context în care Curtea a statuat asupra caracterului auxiliar al comisiilor parlamentare.

Secțiunea VII, pct.2 din Decizie se referă la *Rolul comisiilor parlamentare*, și arată că *Dispozițiile art. 64 [alin. \(4\)](#) și [\(5\)](#) din Constituție pun în evidență locul și rolul comisiilor permanente în cadrul activității parlamentare. Astfel, aceste comisii sunt organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului a căror activitate are caracter pregătitor pentru a oferi forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei (a se vedea Decizia Curții Constituționale [nr. 48](#) din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 125 din 21 mai 1994). Comisiile se constituie dintr-un număr restrâns de deputați sau senatori, specializați pe un anumit domeniu, cu o componență și o structură care respectă configurația politică a fiecărei Camere. Dezbaterile specializate care au loc în cadrul ședințelor acestor comisii se finalizează cu întocmirea de rapoarte sau avize care au rolul de a pregăti și facilita desfășurarea lucrărilor Camerelor, respectiv a dezbaterilor care vor avea loc în plenul acestora. Necesitatea creării acestor organe de lucru a fost impusă de asigurarea eficienței activității unui corp deliberativ numeros.(...) Dat fiind acest caracter auxiliar al comisiilor parlamentare, natura juridică a rapoartelor sau avizelor adoptate de acestea este aceea a unui act preliminar, cu caracter facultativ, de recomandare, adoptat în scopul de a sugera o anumită conduită,*

sub aspect decizional, plenului fiecărei Camere sau camerelor reunite. Rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor, iar nu și din perspectiva soluțiilor pe care le propun, Senatul și Camera Deputaților fiind singurele corpuri deliberative prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile constituționale.

În concluzii, s-a reținut că potrivit dispozițiilor art. 183 [alin. \(1\)](#) din Regulamentul Senatului, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului avea obligația de a întocmi un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate trimise spre examinare de către Biroul permanent al acestei Camere. Propunerile cuprinse în raportul comisiei urmau a fi luate în dezbateri de Senat, în plenul său.

- Decizia CCR nr. 869 din 10 decembrie 2015 este determinată de situația deputatului Petre Roman. Decizia CCR nr.869 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției și ale art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, precum și a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 a fost publicată în M.Of. nr. 166 din 4 martie 2016. Curtea se referă la înțelesul situație de incompatibilitate la începutul mandatului care drept consecință o procedură de informare a Camerei (dacă incompatibilitatea mai subzistă) și de alegerea între mandatul de parlamentar și funcția respectivă. Situația din speța prezentă nu are în vedere o incompatibilitate care subzistă la începutul mandatului, ci o interdicție de a candida.

Curtea reține că (paragraful 21, 22) că normele legale criticate se referă la situații juridice distincte în timp, ceea ce justifică și reglementări diferite. Astfel, prevederile [art. 83 alin. \(2\) din Legea nr. 161/2003](#) vizează situația deputatului sau senatorului care la data intrării în vigoare a [Legii nr. 161/2003](#) se află în una dintre incompatibilitățile prevăzute de art. 81 sau art. 82 din lege, urmând să acționeze conform legii, și anume să informeze în termen de 15 zile Biroul permanent al Camerei din care face parte, iar în termen de 60 de zile de la expirarea termenului de 15 zile, să opteze între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea, demisionând din una dintre funcții.

22. Prevederile [art. 17 alin. \(1\) teza a doua din Legea nr. 96/2006](#) se referă la situația deputatului sau senatorului care la data intrării în exercițiul mandatului se află în una dintre situațiile de incompatibilitate, urmând să acționeze conform legii, respectiv să notifice în termen de 15 zile Biroul permanent al Camerei din care face parte cu privire la starea sa de incompatibilitate și, după expirarea acestui termen, deputatul sau senatorul să opteze, în termen de 30 de zile, între mandatul de deputat sau de senator și funcția ori funcțiile incompatibile, demisionând potrivit opțiunii sale. Așadar, distingând între situația în care deputatul/senatorul se află în stare de incompatibilitate la începerea mandatului și situația în care starea de incompatibilitate survine în timpul exercitării mandatului, Curtea constată că prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate sunt norme clare,

precise, previzibile, fără a putea fi considerate de natură a genera dificultăți de interpretare.

- Decizia Curții Constituționale nr. 775 din 22 octombrie 2020 publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1094 din 17 noiembrie 2020 reiterează existența unei descrieri a procedurii parlamentare în cazul incompatibilităților, prin decizii anterioare, și subliniază competența instanțelor de judecată în interpretarea și aplicarea legii.

Prin decizia nr.775/2020 s-a respins cererea formulată de Președintele Senatului și s-a constatat că nu există un conflict juridic de natură constituțională între Parlament - Senatul României, pe de o parte, și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică, pe de altă parte, fiind reținut în paragraful 54 că: *argumentația părților în cauză tinde să demonstreze: dintr-o perspectivă, că membrul Senatului României/președintele în funcție vizat a procedat legal și regulamentar și că Ministerul Public/procurorul de caz a avut/are o conduită abuzivă; din cealaltă perspectivă că, dimpotrivă, membrul Senatului României/președintele în funcție nu a procedat legal și regulamentar și că Ministerul Public a avut/are o conduită legală. În acest sens sunt aduse ca argumente inclusiv considerente cuprinse în decizii ale Curții Constituționale prin care s-au soluționat veritabile conflicte juridice de natură constituțională între diverse autorități publice - de altfel foarte clare în privința conduitei de urmat pentru părțile în conflictele respective și a problemei juridice tranșate cu acele prilejuri, solicitându-se Curții să le aplice într-o situație concretă litigioasă unde sunt în discuție diverse aspecte de fapt și elemente prezentate pentru a demonstra conformarea/neconformarea părților în conflict cu norme și proceduri legale și regulamentare, după caz (paragraf 54).(...) Prin prisma acestui rol, atribuția de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională nu poate fi pervertită într-o cale de atac paralelă celei subsumate competenței instanțelor judecătorești, în scopul de a decide asupra unor fapte de respectare/nerespectare a normelor legale, regulamentare sau a altor acte date în baza și aplicarea legii (paragraful 55).*

În consecință, instanța de fond a reținut că toate cele ce preced infirmă interpretarea art. 7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, în sensul unei omisiuni a Președintelui Senatului de a respecta legea. Astfel, sesizarea Plenului Senatului doar după redactarea unui punct de vedere/raport al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări este validată prin deciziile Curții Constituționale.

Prevăzând caracterul obligatoriu al unui punct de vedere/raport al Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, anterior exercitării votului plenului Senatului, deciziile Curții Constituționale care dezbat procedura de constatare a incompatibilităților exclud o conduită omisivă, de încălcare a art.7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor.

Astfel, având în vedere inexistența conduitei omisive ce face obiectul acuzației, instanța de fond a dispus, în temeiul art. 16 alin.(1) lit. a Cod de procedură penală, achitarea inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton pentru infracțiunea de abuz în serviciu și, având în vedere că această soluție, prin care se constată absența faptului ilicit cauzator de prejudicii,

influențează soluționarea acțiunii civile, în temeiul art.397 alin.(1) Cod procedură penală raportat la art.19 alin.(1) Cod procedură penală, a respins acțiunea civilă privind pretențiile formulate prin constituirea de parte civilă de către Matei Cristian.

În ceea ce privește acuzațiile privind săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal în cazul inculpatului Marciu Ovidiu–Cristian–Dan și complicitate la comiterea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal, în cazul inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, s-a reținut că această infracțiune presupune exercitarea în absența unor dispoziții ori proceduri legale, atât a numirii, cât și a mandatului însuși. Deoarece acuzația de abuz în serviciu se referea la menținerea persoanei în funcția în care fusese validată și care depusese jurământul în Senat, este exclusă reținerea unei acuzații de uzurpare de calității oficiale în legătură cu aceeași funcție.

Efectele trimiterii adresei ANI referitoare la Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la existența elementului material (conduita incriminată) al infracțiunii de uzurpare de calități oficiale

Referitor la uzurparea de calități oficiale, elementul material presupune folosirea unei calități pe care subiectul *nu o are* sau *nu o mai are*. Infracțiunea de uzurpare de calități oficiale se caracterizează prin exercitarea funcției în absența formalităților prevăzute de lege pentru obținerea acesteia și nu prin exercitarea funcției după ce formalitățile au fost derulate, dar au fost viciate (prin omisiunea prezentării ori prin ignorarea de către cei chemați să facă evaluarea unor elemente care ar fi împiedicat exercitarea mandatului). Desfășurarea unei proceduri legale de care depinde exercitarea funcției face să lipsească elementul de uzurpare specific incriminării.

Inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost validat în funcția de senator prin Hotărârea Senatului nr. 163 din 21 decembrie 2016 privind validarea mandatelor senatorilor aleși la 11 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial, Partea 1, nr. 1031 din 21 decembrie 2016 (comunicarea XXXV 218 din data de 15 ianuarie 2020 – vol.1 – filele 122 - 125). Acesta a fost declarat incompatibil prin decizia civilă nr. 949 din 4 martie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal în dosarul nr. 212/122/2013 (vol. 1 – filele 31 - 34). Așadar, anterior candidaturii în funcția de senator s-a aflat într-o stare de incompatibilitate, în sensul în care deținea, simultan, două calități care se excludeau, în perioada mandatului de consilier județean, 2008 – 2012, întrucât nu a respectat prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 – 122, d.u.p.).

Referitor la acuzația de uzurpare de calități oficiale, s-a reținut că inculpatul a dobândit, în condițiile prevăzute de Legea nr. 208/2015, calitatea de senator și a exercitat actele de senator în temeiul acestei calități, dobândite în urma unei proceduri care nu a fost contestată în procesul electoral. Nu s-au formulat acuzații legate de condițiile depunerii candidaturii ori legate de declarațiile prevăzute de lege la depunerea candidaturii cu privire la starea de

incompatibilitate, astfel că acestea nu fac obiectul judecării, deci nu pot fi analizate de instanță, care nu se poate pronunța pe cale incidentală asupra lipsei de valabilitate a procesului electoral finalizat cu validarea mandatului și depunerea jurământului în calitate de senator.

În consecință, instanța fondului a reținut că împrejurarea legalității candidaturii inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan pentru mandatul de senator, excede judecării cauzei. Deoarece nu a existat o invalidare a alegerilor și respectiv a calității de senator, funcția nu a fost deținută nelegal în înțelesul dat de Codul penal, astfel că actele îndeplinite de inculpatul Marciu-Ovidiu-Cristian-Dan în această calitate nu sunt acte de uzurpare a acestei calități în sensul art. 258 din Codul penal, ceea ce a condus instanța la achitarea inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod de procedură penală, lipsind condiția de tipicitate, respectiv aceea ca autorul să nu aibă calitatea în care exercită atribuțiile. Având în vedere că această soluție de achitare se răsfrânge și asupra inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, instanța a dispus și achitarea acestuia, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod de procedură penală, pentru complicitate la aceeași infracțiune.

B. JUDECATA ÎN APEL

Împotriva sentinței penale nr. 633 din 7 decembrie 2021 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală în dosarul 3297/1/2020, în termen legal, au formulat apel Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și partea civilă Matei Cristian.

Cauza a fost înregistrată la 21 decembrie 2021 pe rolul Completului de 5 Judecători, sub nr. 3086/1/2021, primind, urmare repartizării aleatorii, prim termen de judecată la 17 ianuarie 2022.

La termenul din 17 ianuarie 2022, a fost admisă cererea de amânare a judecării cauzei formulate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în vederea luării la cunoștință de motivele de apel formulate în scris de apelantul parte civilă Matei Cristian.

La termenul din 14 februarie 2022, a fost admisă cererea de amânare a judecării cauzei formulate de către apărătorul ales al intimatului inculpat Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, având în vedere imposibilitatea de prezentare din motive medicale.

1. Sinteza motivelor de apel

1.1. Ministerul Public– Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a criticat sentința apelată, sub aspectul laturii penale, pentru greșita achitare a inculpaților Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și complicitate la uzurpare de calități oficiale și Marciu Ovidiu-Cristian-Dan pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale.

Astfel, a solicitat în temeiul dispozițiilor art. 421 pct. 2 lit. a) Cod de procedură penală, admiterea apelului și, pe cale de consecință, desființarea sentinței apelate și condamnarea **inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton** pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. 1 C. pen. și complicitate la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. 1 C. pen. rap. la art. 258 alin. 1 C. pen., ambele cu aplicarea art. 38 alin. 2 C. pen., respectiv a **inculpatului Marciu Ovidiu-**

Cristian-Dan pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. 1 C. pen.

Ministerul Public– Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut prin motivele de apel netemeinicia sentinței apelate și a arătat, în esență, următoarele:

- Dispozițiile art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr.96/2006 **erau pe deplin aplicabile** și în situația inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, al cărui mandat de senator, obținut prin fraudarea legii, trebuia să înceteze conform art. 7 alin. (1) lit. e) din aceeași lege, fiind incident cazul special de incompatibilitate reglementat de dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010, făcându-se trimitere la considerentele deciziei CCR nr. 460/2013.

Astfel, având în vedere că incompatibilitatea prevăzută în art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010 se referă la interdicția "*de a ocupa*" o funcție publică eligibilă, adică de a exercita prerogativele și atribuțiile specifice unei asemenea funcții, dispozițiile art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr.96/2006 trebuie interpretate în sensul ca mandatul de senator încetează atât în situația în care hotărârea judecătorească definitivă a intervenit pe parcursul exercitării mandatului, cât și în cazul în care aceasta era preexistentă (în raport cu data înregistrării candidaturii și/sau data validării mandatului), dar nu a fost cunoscută de autoritățile competente (biroul electoral de circumscripție, comisia de validare).

Întrucât dispozițiile art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr.96/2006 se raportează în mod evident la incompatibilitatea stabilită în art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010, interpretarea lor trebuie făcută în scopul urmărit de legiuitor prin edictarea celei din urmă norme juridice, respectiv acela de a sancționa aceasta incompatibilitate, prin încetarea mandatului de senator al persoanei aflată în stare de incompatibilitate dovedită, indiferent dacă aceasta este survenită sau a fost preexistentă.

În acest din urmă caz, suntem în prezența obținerii mandatului de senator prin fraudarea legii, iar *cum fraus omnia corrumpit*, aceasta se răsfrânge și asupra "ocupării" și exercitării acestei funcții publice electivă. Doar prin încetarea mandatului obținut prin eludarea legii se ajunge la restabilirea ordinii de drept, în caz contrar, s-ar ajunge la situația inadmisibilă în care, în ciuda probelor existente, unei persoane i se permite să ocupe în continuare o funcție la care nu era îndrituită conform legii, ceea ce echivalează cu înfrângerea voinței legiuitorului și lipsirea de efecte a unei hotărâri judecătorești.

Prin urmare, contrar concluziei la care a ajuns instanța de fond, a susținut că dispozițiile art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 erau pe deplin aplicabile și în situația inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, al cărui mandat de senator, obținut prin fraudarea legii, trebuia să înceteze conform art. 7 alin. (1) lit. e) din aceeași lege, fiind incident cazul special de incompatibilitate reglementat de dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010, în condițiile în care inculpatul avea interdicția de a ocupa o funcție publică eligibilă pe o perioadă de 3 ani, calculată de la data de 4 martie 2015, când decizia nr. 949 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a rămas irevocabilă.

- Instanța de fond, în mod greșit, a constatat lipsa conduitei omisive imputată prin rechizitoriu inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-

Anton în legătură cu încetarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, ca efect a incidenței cazului special de incompatibilitate reglementat de dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010.

Astfel, odată stabilită aplicabilitatea dispozițiilor art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr.96/2006 în situația inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, procedura de urmat era cea prevăzută în art. 7 alin. (4) din aceeași lege, care instituie anumite obligații în sarcina Președintelui Senatului (*"Președintele Camerei ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator și supune votului plenului Camerei din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator"*).

Termenii folosiți de legiuitor *"ia act"*, *"supune votului plenului Camerei"* sunt unii imperativi și exclud orice altă procedură suplimentară, cum ar fi trimiterea sesizării Agenției Naționale de Integritate referitoare la incompatibilitatea inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan la Comisia juridică, de numiri, disciplina și validări, pentru un punct de vedere.

În consecință, dispozițiile art. 7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 stabilesc anumite obligații exclusiv în sarcina Președintelui Senatului, pe care acesta trebuie să le îndeplinească fără alte demersuri suplimentare, dar și fără întârziere, încetarea mandatului de senator în acest caz de incompatibilitate nefiind condiționată de vreo hotărâre a plenului Senatului, ci aceasta este necesară doar pentru a constata vacantarea postului, astfel încât, cu atât mai mult, nu se impune parcurgerea unei proceduri suplimentare desfășurată de vreo comisie a acestei Camere cu privire la starea de incompatibilitate a persoanei în cauză.

- Starea de incompatibilitate a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan nu a intervenit în timpul exercitării mandatului, ci era preexistentă, prin raportare la decizia irevocabilă nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, inculpatul aflându-se în stare de incompatibilitate încă de la începerea mandatului, astfel încât, având în vedere și considerentele deciziei CCR nr. 460/2013, în speță putea fi aplicabilă doar acea dispoziție regulamentară care prevedea obligația persoanei aflată în stare de incompatibilitate de a informa în scris Biroul Permanent despre aceasta, în termen de 15 zile.

A susținut că, în mod greșit, prima instanță a stabilit că în speță nu a existat o conduită omisivă a inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton în legătură cu obligația sa de a lua act de sesizarea A.N.I. și de a sesiza plenul Senatului, întrucât această constatare se bazează pe o interpretare eronată nu doar a dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Legea nr.96/2006, ci și a deciziei Curții Constituționale nr. 460/2013, care nu condiționau, în speță, sesizarea plenului Senatului de parcurgerea vreunei proceduri prealabile ori de redactarea unui punct de vedere/raport al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări.

Astfel, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute în art. 7 alin. (4) din Legea nr.96/2006, atât prin trimiterea solicitării A.N.I. la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, deși nu avea niciun temei legal sau regulamentar pentru aceasta, cât și prin acceptarea tergiversării timp de 2 ani și 6 luni a întocmirii de către respectiva comisie a unui punct de vedere cu privire la această solicitare.

În consecință, s-a ajuns la situația în care inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a exercitat întregul mandat de senator în perioada 21 decembrie 2016 - 20 decembrie 2020, deși acesta nici măcar nu avea dreptul de a candida pentru funcția publică de senator, iar situația sa a fost adusă la cunoștința inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton de către Agenția Națională de Integritate încă de la începutul mandatului (februarie 2017), însă acesta nu și-a îndeplinit obligațiile care-i reveneau în calitate de președinte al Senatului, cu consecința vătămării drepturilor persoanei vătămate Matei Cristian (constituită parte civilă în cauză), care, în urma alegerilor parlamentare din data de 11 decembrie 2016, a ocupat pe buletinul de vot pentru funcția de senator din partea P.S.D., în circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, poziția următoare după inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, funcție pe care nu a putut să o exercite în lipsa unei hotărâri a plenului Senatului, de vacantare a locului ocupat în mod fraudulos de către acesta din urmă, care trebuia adoptată conform art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006.

În aceste condiții, nu doar că a existat o conduită omisivă a inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, ci sunt întrunite toate condițiile de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu pentru care acesta a fost trimis în judecată, astfel încât soluția de achitare pronunțată de instanța de fond este netemeinică și nelegală.

- În ceea ce privește achitarea inculpaților Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale prevăzută de art. 258 alin. 1 din Codul penal, în forma autoratului, respectiv a complicității, a susținut că, din actele dosarului, rezultă fără putință de tăgadă că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a dobândit calitatea de senator în mod fraudulos, în condițiile în care potrivit art. 25 alin. 2 din Legea nr. 176/2010 acesta nu mai putea ocupa o funcție publică electivă pe o perioadă de 3 ani, începând cu data de 4 martie 2015.

Astfel, deși cunoștea că se află în acest caz de incompatibilitate, inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan nu i-a adus la cunoștință nici biroului electoral de circumscripție, cu ocazia participării la alegerile pentru Senat din toamna anului 2016, și nici comisiei de validare, constituită după alegeri în vederea validării mandatelor de senator.

Pentru a stabili dacă inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a folosit calitatea de senator fără drept, este lipsită de relevanță împrejurarea că alegerile și mandatul de senator nu au fost invalidate, întrucât obiectul cauzei nu îl constituie conduita autorităților care puteau/trebuiau să procedeze astfel (cu atât mai mult cu cât nici nu s-a putut proba că, în afară de propriile susțineri ale inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan menționate în declarația dată cu ocazia acceptării candidaturii, aceste autorități au avut la dispoziție date și/sau mijloace prin care să cenzureze afirmațiile frauduloase ale inculpatului), ci comportamentul acestuia, care a acționat cu intenția de a obține și ocupa funcția electivă de senator contrar interdicției legale.

Prin urmare, conduita frauduloasă a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a afectat atât alegerea sa în funcția de senator, cât și validarea mandatului, care a stat ulterior la baza folosirii acestei calități ce implică exercițiul autorității de stat și a îndeplinirii actelor specifice, menționate în actul de sesizare.

Din această perspectivă, împrejurarea ca au fost îndeplinite formalitățile prevăzute de lege, în principal, validarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, nu poate conduce la concluzia că ulterior acesta a folosit calitatea oficială de senator în mod legitim, "cu drept", în condițiile în care, așa cum s-a arătat, acesta a dobândit și ocupat funcția publică electivă de senator prin fraudarea legii, conduită infracțională care s-a epuizat la expirarea celor 4 ani de mandat, respectiv la data de 20 decembrie 2020.

În ceea ce îl privește pe inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, acesta a luat cunoștință de situația inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan la data de 2 martie 2017, când a primit adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, prin care Agenția Națională de Integritate îi solicita să ia act de încetarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia irevocabilă nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și să supună votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză.

Deși, potrivit art. 7 alin. 4 din Legea nr. 96/2006 avea obligația de a lua act de încetarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și de a supune plenului Senatului hotărârea de vacantare a funcției ocupată în mod fraudulos de acesta din urmă, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a avut o conduită omisivă în care a persistat până la demisia sa din funcția de președinte al Senatului, înlesnind astfel folosirea fără drept a calității oficiale de senator și îndeplinirea de către inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a actelor specifice acesteia, în mod continuu și nestingherit, în perioada 2 martie 2017 - 2 septembrie 2019. Astfel, conduita omisivă imputată inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton realizează atât conținutul constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu, cât și pe cel al complicității la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, comisă de către inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, fiind un concurs formal de infracțiuni, prevăzut de art. 38 alin. (2) din Codul penal.

1.2. Apelantul parte civilă Matei Cristian, prin apărător ales, a criticat sentința apelată sub aspectul achitării inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton solicitând condamnarea acestuia pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu și admiterea acțiunii civile.

A susținut prin motivele de apel nelegalitatea și netemeinicia sentinței apelate făcând trimiteri la considerentele Deciziilor Curții Constituționale nr. 972/21.11.2012, nr. 418/03.07.2014, nr. 460/13.10.2013 și la motivele de apel depuse de Ministerul Public.

2. Analiza criticilor formulate

Examinând actele dosarului și sentința penală apelată atât prin prisma criticilor formulate, cât și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept, în conformitate cu dispozițiile art. 417 alin. (2) din Codul de procedură penală, Înalta Curte, Completul de 5 judecători constată nefondate apelurile formulate, pentru următoarele considerente:

Înalta Curte, Completul de 5 Judecători constată că din probele administrate rezultă următoarea situație de fapt, necontestată de către părți:

În urma alegerilor parlamentare din data 11 decembrie 2016, inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost ales senator din partea P.S.D., în circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu. Acesta a fost validat în funcție prin Hotărârea Senatului nr. 163 din data de 21 decembrie 2016 privind validarea mandatelor senatorilor aleși, exercitând funcția până la finalizarea mandatului.

La data de 24 februarie 2017, Agenția Națională de Integritate a transmis către Președintele Senatului Popescu-Tăriceanu (*dar și spre știință: Domnului Șerban Nicolae Președinte – Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări*) adresa nr. 2519 prin care a solicitat a se lua act de încetarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și de a supune votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză întrucât, prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a rămas definitiv Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012.

Prin raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 s-a constatat că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, exercitat în perioada 2008 – 2012, deoarece nu a respectat prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.

Adresa nr. 2519 transmisă de către A.N.I. a fost înregistrată la Senatul României, sub nr. I 909 la data de 02 martie 2017, pe înscrisul oficial fiind aplicată ștampila "Senat. Președinte". În colțul superior stânga al primei pagini, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a înscris mențiunea olografă "Către BP" și a semnat. La data de 06 martie 2017 a avut loc ședința Biroului Permanent al Senatului la care Președintele Senatului a prezentat conținutul adresei anterior menționate după care, în urma discuției directe cu președintele Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări, a dispus trimiterea acesteia către Comisia Juridică de numiri, disciplină, imunități și validări pentru a fi redactat un punct de vedere, unde a fost discutată, începând cu 04 aprilie 2017, în mai multe ședințe, fără a fi adoptat un punct de vedere.

La data de 06 decembrie 2017, martorul Prisnel Adrian - Claudiu, deputat, pentru Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat a transmis, prin sesizarea nr. 48, aceeași adresă a A.N.I. care a fost înregistrată sub nr. 2051 din 06 decembrie 2017 la Biroul Permanent al Senatului. Totodată, această sesizare avea atașată o cerere adresată atât Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, cât și Președintelui Comisiei Juridice, de disciplină și de imunități a Camerei Deputaților, prin care se solicita să se procedeze potrivit art. 180 – 183 din Regulamentul Senatului, care prevede procedura de încetare a mandatului unui senator care se află în stare de incompatibilitate și să se transmită această sesizare către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru raport.

Biroul Permanent a hotărât "cu unanimitate" ca sesizarea formulată de către Grupului Parlamentar al Uniunii Salvați România să fie trimisă Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, „pentru punct de vedere” (potrivit adresei nr. 2113 din data de 13 decembrie 2017, semnată de către Secretarul general al Senatului).

Prin comunicarea nr. 1012/A/19 iulie 2018 transmisă de Senatul României – Biroul Relații Publice persoanei vătămate Matei Cristian, care ocupa pe lista electorală următorul loc după Marciu Ovidiu-Cristian-Dan (în urma solicitării acesteia) s-a arătat că, începând cu data de 04 aprilie 2017, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului a dezbătut, în mai multe ședințe succesive, raportul A.N.I., însă analiza situației de incompatibilitate a senatorului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan nu se finalizase „*în această etapă a dezbaterii*”.

Mandatul de Președinte al Senatului României al inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a încetat la data de 02 septembrie 2019, dată până la care Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului nu a finalizat analiza situației sesizate de A.N.I. astfel încât inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și-a exercitat integral mandatul de senator, până în anul 2020.

Având în vedere această situație de fapt, care nu a fost contestată de părți, i se impută inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton faptul că, în calitate de Președinte al Senatului României, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a încălcat dispozițiile *art. 7 alin. (1) lit. e), alin. (2) litera c) și alin. (4) din Legea nr.96/2006* întrucât nu a luat act de situația de incompatibilitate și nu a supus plenului Senatului, discutarea situației de incompatibilitate în care s-ar fi regăsit inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, cauzând o vătămare a drepturilor persoanei vătămate Matei Cristian (care a ocupat pe buletinul de vot pentru funcția de senator din partea P.S.D., în circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, poziția următoare după inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan) și, de asemenea, prin aceasta *l-a ajutat pe inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan* să folosească fără drept calitatea oficială de senator, care implică exercițiul autorității de stat, urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate.

În ceea ce îl privește pe inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, acestuia i se impută că, deși potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, se afla în stare de incompatibilitate cu calitatea de senator (avea interdicția de a mai ocupa o funcție sau o demnitate publică timp de 3 ani de la 04 martie 2015 când a rămas definitivă și irevocabilă Decizia nr. 949 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal), *a folosit fără drept*, din data de 11 decembrie 2016, *calitatea oficială de senator* în legislatura Parlamentului României 2016-2020, calitate însoțită și urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate care implică exercițiul autorității de stat.

A. Cu privire la criticile formulate sub aspectul acuzației de abuz în serviciu, prevăzute de art. 297 alin. (1) din Codul penal reținută în sarcina inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton:

Atât criticile parchetului, cât și cele ale părții civile privesc conduita inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton care, în opinia apelanților, la momentul la care a luat la cunoștință de solicitarea Agenției Naționale de Integritate, avea obligația de a lua act de încetarea mandatului și de a supune votului plenului Senatului adoptarea unei hotărâri de vacantare a locului de senator al numitului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, excluzând orice altă procedură suplimentară, respectiv trimiterea sesizării Agenției Naționale de Integritate referitoare la incompatibilitatea inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-

Dan la Comisia juridică, de numiri, disciplină și validări, pentru un punct de vedere, deci fără a efectua alte demersuri suplimentare, dar și fără întârziere.

Prin decizia Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517/08.07.2016, conținutul constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 246 C.pen. (1969), art. 248 C.pen. (1969) și art. 297 alin. 1 C.pen., a fost reconfigurat sub aspectul elementului material al laturii obiective, statuându-se că prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul dispozițiilor legale menționate se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”.

În esență, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 246 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal folosesc o exprimare generală, fără a arăta în mod limitativ acțiunile sau omisiunile prin care se săvârșește infracțiunea (par. 60), că acestea încalcă prevederile constituționale ale art.1 alin. (5), întrucât sintagma „îndeplinește în mod defectuos” nu prevede în mod expres elementul în legătură cu care defectuoșitatea este analizată (par. 57) și a statuat că neîndeplinirea ori îndeplinirea defectuoasă a unui act trebuie analizată numai prin raportare la atribuții de serviciu reglementate expres prin legislația primară - legi și ordonanțe ale Guvernului (par. 57 și 60). Curtea a reținut că „raportarea organelor judiciare la o sferă normativă largă care cuprinde, pe lângă legi și ordonanțe ale Guvernului, și acte de nivel inferior acestora, cum ar fi hotărâri ale Guvernului, ordine, coduri etice și deontologice, regulamente de organizare internă, fișa postului, *are influență asupra laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu prin extinderea acesteia la acțiuni sau inacțiuni ce definesc elementul material al laturii obiective a infracțiunii, dar care nu sunt prevăzute în acte normative de reglementare primară*”, ajungându-se, astfel, ca latura obiectivă a infracțiunii de abuz în serviciu să fie configurată atât de legiuitor, Parlament sau Guvern, cât și de alte organe, inclusiv persoane juridice de drept privat (în cazul fișei postului), lucru inacceptabil în sistemul juridic de drept penal (par. 64).

Ca atare, instanța constituțională a concluzionat că, în materie penală, principiul legalității incriminării, „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*”, impune ca numai legiuitorul primar (respectiv Parlamentul, prin adoptarea legii, în temeiul art. 73 alin. 1 din Constituție, sau Guvernul, prin emiterea ordonanțelor sau ordonanțelor de urgență, în baza delegării legislative prevăzute de art. 115 din Constituție) să poată stabili conduita pe care destinatarii legii sunt obligați să o respecte, în caz contrar aceștia supunându-se sancțiunii penale, astfel încât sintagma „îndeplinește în mod defectuos” nu poate fi interpretată decât în sensul că îndeplinirea atribuției de serviciu se realizează „*prin încălcarea legii*” (par. 65).

Această decizie a instanței de contencios constituțional a avut ca efect restrângerea sferei de incidență infracțiunilor prev. de art. 246 C.pen. (1969), art. 248 C.pen. (1969), art. 297 alin. 1 C.pen., prin reconfigurarea elementelor de tipicitate obiectivă astfel că, orice acuzație având ca obiect o faptă, prin care se pretinde că au fost nesocotite îndatoririle de serviciu, va putea angaja răspunderea penală a subiectului activ numai dacă atribuția de serviciu în exercitarea căreia se afla făptuitorul și pe care acesta o încalcă sau nu o îndeplinește este prevăzută

expres de lege, noțiune înțeleasă ca act adoptat de Parlamentul României sau ordonanță (simplă sau de urgență) emisă de Guvernul României.

Într-adevăr, dată fiind imposibilitatea obiectivă, din punct de vedere al tehnicii legislative, de a configura în mod amănunțit prin legislația primară obligațiile/îndatoririle de serviciu ce revin diverselor categorii de funcționari publici care își desfășoară activitatea în anumite domenii specifice ale autorităților/ instituțiilor publice, precum și consecințele nerespectării acestora, legislația primară poate fi detaliată prin intermediul adoptării unor acte de reglementare secundară însă, așa cum a reținut și instanța de contencios constituțional în considerentele deciziei nr. 405/15.06.2016 (par. 60 și 64), aceste acte normative date în executarea legilor și ordonanțelor Guvernului se emit doar în limitele și potrivit normelor care le ordonă, conform prevederilor art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. De altfel, este frecvent utilizată în elaborarea legislației prevederea în chiar cuprinsul legii, a ordonanței sau, după caz, a ordonanței de urgență a Guvernului a unui text care institue obligația adoptării, subsecvente, a unui act normativ de reglementare secundară [de regulă, a unei hotărâri de Guvern, care, potrivit art. 108 alin. (2) din Constituție, este emisă pentru organizarea executării legilor], prin care să se detalieze/explice dispozițiile din legislația primară, inclusiv sub aspectul conduitei pe care destinatarul legii este obligat să o respecte și a consecințelor ce intervin în situația neadoptării ei.

Așadar, în aprecierea îndeplinirii cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu, astfel cum a fost reconfigurată prin decizia Curții Constituționale, analiza efectuată poate viza dispoziții din legislația secundară numai în măsura în care acestea preiau, detaliază sau explicitează obligații prevăzute expres și neechivoc în legi, ordonanțe sau ordonanțe de urgență ale Guvernului, nefiind permisă raportarea la atribuții sau îndatoriri de serviciu stipulate în sarcina funcționarilor publici doar în acte de reglementare secundară (inclusiv în hotărâri de Guvern) sau prevăzute în detaliu în cuprinsul unor asemenea acte, deși norma de drept primar este neclară, ambiguă sau are o aplicabilitate extrem de generală.

În prezenta cauză, parchetul a precizat prin actul de sesizare dispozițiile legale încălcate de către inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, făcând trimitere la dispozițiile din legislația primară în exercitarea cărora se afla inculpatul la momentul săvârșirii faptelor ce fac obiectul acuzației, respectiv art. 7 alin. (4) cu referire la art. 7 alin. (1) lit. e) și art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor și art. 25 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Înalta Curte, Completul de 5 judecători, va verifica **acuzația prin prisma acestor dispoziții** pentru a stabili dacă inculpatul avea obligația de a acționa în sensul precizat de acuzare și dacă respectiva conduită omisivă a acestuia a condus la încălcarea dispozițiilor legale reținute prin actul de inculpare.

Astfel cum a statuat Curtea Constituțională în decizia nr. 405/2016 și cum s-a arătat anterior, pentru verificarea condiției de tipicitate a elementului material

al infracțiunii de abuz în serviciu constând în nerespectarea unei îndatoriri de serviciu prin încălcarea legii, trebuie identificată dispoziția legală care prevede conduita corespunzătoare ce trebuia urmată și în raport de care comportamentul este considerat a fi o îndeplinire nelegală a atribuției de serviciu.

Înalta Curte, Completul de 5 judecători, în acord cu instanța fondului, constată că inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu îi reveneau obligațiile de a căror neîndeplinire este acuzat pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu.

Dispozițiile art. 7 alin. (4), respectiv art. 7 alin.(1) lit. e) și art.7 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privesc încetarea mandatului unui senator sau deputat în caz de incompatibilitate. [**articolul 7: (1) Calitatea de deputat sau de senator încetează: e) în caz de incompatibilitate; (2) Încetarea mandatului de deputat sau de senator datorată incompatibilității are loc: c) la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care se respinge contestația la raportul Agenției Naționale de Integritate prin care s-a constatat incompatibilitatea; (4) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c) și d), precum și în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c) și d), președintele Camerei ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator și supune votului plenului Camerei din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator**].

Aceste dispoziții reglementează procedura de urmat în cazul unei incompatibilități a unui senator aflat în funcție, cu alte cuvinte, când un senator ocupă o altă funcție sau desfășoară o altă activitate, pe care legea le-a stabilit ca fiind incompatibile cu funcția de senator.

Or, așa cum a reținut atât instanța de fond, cât și parchetul prin actul de acuzare, starea de incompatibilitate a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan nu a intervenit în timpul exercitării mandatului, ci fusese anterioară, prin raportare la decizia irevocabilă nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal și la mandatul acestuia de consilier județean.

Astfel, prin Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Agenția Națională de Integritate a constatat că Marciu Ovidiu-Cristian-Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, între anii 2008–2012, încălcând prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției. Ca urmare a deciziei nr.949/04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a luat naștere, *ope legis*, interdicția prevăzută de art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010.

Ulterior pronunțării deciziei instanței supreme menționate anterior, inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a candidat pentru funcția de senator, fiind ales în această funcție în urma alegerilor parlamentare din 11 decembrie 2016, în circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, iar mandatul de senator al inculpatului Marciu Ovidiu- Cristian-Dan a fost validat la data de 21 decembrie 2016 (M.Of. nr. 1031 din data de 21 decembrie 2016).

Dupa dobândirea funcției de senator, Agenția Națională de Integritate a trimis la Senatul României adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017

(înregistrată la data de 02 martie 2017) prin care a solicitat să se ia act de încetarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 rămăsese definitiv, prin decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În acest context, rezultă fără nicio îndoială că starea de incompatibilitate a inculpatului Marciu Ovidiu (constatăată cu titlu definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) era preexistentă dobândirii calității de senator.

Or, prin motivele de apel ale parchetului, cât ale părții civile se susține incidența dispozițiilor art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr.96/2006 în situația inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, al cărui mandat de senator trebuia să înceteze [pentru cazul de incompatibilitate prevăzut de art. 7 alin. (1) lit. e) din aceeași lege], apelanții opinând că prevederile art. 7 alin. (2) lit. c) impun încetarea mandatului de senator al persoanei aflată în stare de incompatibilitate dovedită, indiferent dacă aceasta intervine pe parcursul exercitării mandatului sau dacă era preexistentă.

Înalta Curte, Completul de 5 Judecători constată ca nefondate aceste critici, dispozițiile art. 7 alin. (1) lit. e) raportat la art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind încetarea mandatului de senator nefiind incidente în speță de față, întrucât aceste prevederi sunt aplicabile în cazul survenirii unor incompatibilități în timpul mandatului de senator, însă inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan nu s-a aflat într-o astfel de stare de incompatibilitate în exercitarea funcției de senator.

Art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 prevede că „Persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate.”

Dispozițiile art. 25 din Legea nr. 176/2010 (care prevăd interdicția de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică pentru o perioadă de 3 ani) trebuie interpretate prin coroborare cu dispozițiile art. 7 din Legea nr. 96/2006.

Rămânerea definitivă a raportului A.N.I. prin care se constatase incompatibilitatea (în calitate de consilier județean), dă naștere interdicției prevăzută de art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010. Însă, starea de incompatibilitate astfel constatată de A.N.I. nu poate fi considerată că se prelungește și cu privire la mandatul de senator (a cărui exercitare a început în decembrie 2016) întrucât efectele incompatibilității stabilite prin raportul A.N.I. s-au produs prin încetarea mandatului de consilier județean.

Dispozițiile art. 7 alin. (1) și (2) din Legea nr. 96/2006 instituie cazurile de încetare ale mandatului, iar dispozițiile art. 7 alin. (4) din același act normativ prevăd că Președintele Camerei ia act de situația de încetare și o supune votului Camerei. Art. 7 alin. (2) din Legea nr. 96/2006, care detaliază cazurile de încetare prin incompatibilitate, prevede la lit. c) *incidența unei incompatibilități la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești privind un raport al Agenției Naționale de Integritate*, deci data la care raportul Agenției Naționale de Integritate nu mai poate fi contestat este considerată data la care intervine incompatibilitatea și care generează obligația prevăzută de alin. 4 pentru președintele Camerei de a lua act de incompatibilitate și de a supune votului Camerei situația de incompatibilitate care conduce la încetarea mandatului.

De asemenea, ipoteza prevăzută de art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006, aceea care generează obligațiile din alin. 4 care se impută inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton că nu au fost îndeplinite, se referă la situația în care, pe parcursul mandatului de senator, *deci după dobândirea acestei calități*, s-ar pronunța o hotărâre cu caracter definitiv prin care s-ar consfinți o stare de incompatibilitate.

Așadar, dispozițiile art. 7 din Legea nr. 96/2006 nu sunt aplicabile în speța de față, în care constatările raportului Agenției Naționale de Integritate au devenit definitive anterior obținerii mandatului de senator (Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a devenit definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție), și nu pe parcursul desfășurării acestuia (mandatul de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost validat la data de 21 decembrie 2016).

Așa cum reține și instanța fondului, raportul juridic anterior de incompatibilitate a încetat (mandatul de consilier județean care era sursa incompatibilității a încetat de drept la data de 03 aprilie 2015, printr-o hotărâre a Consiliului Județean Giurgiu), iar încetarea calității care atrăsese starea de incompatibilitate nu poate conduce la menținerea incompatibilității și față de noua calitate de senator, dobândită în decembrie 2016.

În ceea ce privește valabila depunere a candidaturii, validarea candidaturii, validarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului, se constată că sunt exterioare acuzației și nu fac obiectul acesteia, fiind fapte anterioare celei pentru care instanța este sesizată.

În aceste condiții, atâta timp cât alegerea în calitate de senator a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost validată, fiind parcurse filtrele impuse de Legea nr. 208/2015 (Legea privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților prevede condițiile privind depunerea candidaturii, validarea acesteia, validarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de senator obținut), prin *raportare la obiectul judecății* (vizând actele Președintelui Senatului în legătură cu sesizarea A.N.I. privind mandatul unui senator începând cu data de 02 martie 2017 – limite care decurg din descrierea acuzației) se constată că inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu îi reveneau obligațiile prevăzute de art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006.

Chiar și în situația în care s-ar considera că inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton i-ar reveni obligațiile prevăzute de art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006, faptul că acesta a sesizat Comisia juridică de numiri,

disciplină, imunități și validări pentru a fi emis un punct de vedere care să fie prezentat biroului permanent s-a datorat respectării dispozițiilor din Regulamentul Senatului care prevedeau o procedură prealabilă ce era obligatorie pentru Președintele Senatului.

Conform art. 198 din Regulamentul Senatului, în cazurile de incompatibilitate, sesizările sunt trimise spre examinare Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care întocmește un raport.

Inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton a procedat conform dispozițiilor anterior menționate întrucât, după ce a prezentat în biroul permanent al Senatului adresa A.N.I., a dispus trimiterea acesteia la Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări, pentru ca în termen de două săptămâni să fie emis un punct de vedere care urma să fie prezentat biroului permanent. În același mod a procedat și cu privire la sesizarea formulată de către Grupul Parlamentar al U.S.R.

Chiar și Agenția Națională de Integritate, cât și Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat (prin adresele de sesizare cu privire la starea de incompatibilitate) au considerat că se impune trimiterea sesizării la Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări, cu competență în rezolvarea problemei de drept (adresa A.N.I. din 24 februarie 2017 este dresată atât domnului Călin – Constantin – Anton Popescu – Tăriceanu Președinte – Senat, cât și Spre știință: Domnului Șerban Nicolae Președinte – Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări).

De asemenea, actele înregistrate de Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat la Biroul Permanent al Senatului includ și o cerere către Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, cât și Președintelui Comisiei Juridice, de disciplină și de imunități a Camerei Deputaților, solicitând să se procedeze potrivit art. 180 – 183 din Regulamentul Senatului, care prevede procedura de încetare a mandatului unui senator care se află în stare de incompatibilitate și să se transmită această sesizare către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru raport).

De altfel, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări nu și-a declinat competența de soluționare, considerând că se impune analiza acesteia și purtând dezbateri în acest sens.

Cu privire la condițiile și împrejurările candidaturii inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători constată că modalitatea în care s-a ajuns la acceptarea candidaturii și validarea mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, în contra existenței unei interdicții ce decurgea dintr-o decizie judecătorească definitivă ce constata o stare de incompatibilitate excedează analizei instanței în acest cadru procesual, nefiind formulate acuzații în acest sens.

Prin urmare, se constată că soluția de achitare dispusă de prima instanță în baza art. 16 lit. a) din Codul de procedură penală (fapta nu există) e legală și temeinică întrucât, din probele administrate în cauză, nu rezultă o conduită omisivă a intimatului inculpat Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton legată de obligația de a lua act de sesizarea A.N.I. care a fost trimisă atât Biroului Permanent, cât și Comisiei Juridice a Senatului, și nici omisiunea sesizării

plenului Senatului care era condiționată de o procedură prealabilă ce nu a fost definitivată în cauză și care depindea de exercitarea atribuțiilor de către alte persoane.

În ceea ce privește deciziile Curții Constituționale invocate atât de parchet în susținerea actului de acuzare, cât și prin motivele de apel formulate de către apelantul parte civilă Matei Cristian și de către parchet, analizate în mod detaliat și temeinic de către instanța de fond, instanța de control judiciar constată că niciuna dintre situațiile examinate de instanța de control constituțional nu este similară celei din prezenta cauză în care situația de incompatibilitate a fost constatată, cu titlu definitiv, anterior dobândirii calității de senator.

Astfel:

Decizia CCR nr. 972/2012 a fost determinată de o situație de incompatibilitate în care s-a exercitat în același timp cu funcția de senator și funcția de director de teatru (situația e diferită de cea a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan având în vedere că era vorba de o incompatibilitate *în exercitarea mandatului de senator* cu o altă funcție).

De asemenea, în această decizie, Curtea Constituțională face trimitere la *existența unei situații similare, cu valoare de precedent în practica parlamentară*, (Titlul X), însă și această situație este diferită fiind vorba de o incompatibilitate a unui deputat ce a luat naștere ca urmare a exercitării, *în timpul mandatului de senator* al acestuia, a funcției de avocat într-un proces de corupție, iar raportul Agenției Naționale de Integritate *a rămas definitiv în timpul exercitării mandatului de deputat*.

Decizia CCR nr. 460/2013 a fost determinată de situația de incompatibilitate a unui senator ce fusese constatată în timpul mandatului de consilier județean, însă raportul Agenției Naționale de Integritate *a rămas definitiv în timpul exercitării mandatului de senator*.

Decizia CCR nr. 869/2015 a fost determinată de situația de incompatibilitate a unui deputat care era acuzat de o incompatibilitate *în exercițiul funcției de deputat*, întrucât a deținut și calitatea de comerciant persoană fizică.

În consecință, Deciziile Curții Constituționale invocate în rechizitoriu nu sunt de natură a susține acuzația în sensul încălcării dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006 de către Președintele Senatului prin transmiterea sesizării către Comisia Juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, pentru a fi redactat un punct de vedere/raport.

Astfel, inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu a avea obligația de a acționa „exclusiv” în sensul de a lua act de situația de incompatibilitate și de a supune plenului Senatului discutarea situației de incompatibilitate în care se regăsea inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, pentru argumentele prezentate pe larg în cele ce preced.

Pentru toate aceste considerente, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători constată că inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton nu îi reveneau obligațiile de a căror neîndeplinire este acuzat pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu astfel încât va menține, ca legală și temeinică, soluția de achitare dispusă de prima instanță în baza art. 16 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală.

Având în vedere soluția de achitare, prin care se constată absența faptului ilicit cauzator de prejudicii, în mod corect a fost respinsă acțiunea civilă formulată în cauză astfel încât apelul formulat de partea civilă Matei Cristian va fi respins.

B. Cu privire la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) din Codul penal, presupus comisă de inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, în calitate de autor, și de inculpatul Popescu – Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, în calitate de complice:

Acuzația reținută în sarcina inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan constă în faptul că acesta a folosit fără drept calitatea de senator și a exercitat acte în această calitate, iar inculpatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton l-ar fi ajutat pe acesta să folosească fără drept calitatea oficială de senator ca urmare a faptului că nu a constatat încetat mandatul de senator al inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și nu a supus votului plenului Senatului adoptarea unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză.

Potrivit art. 258 alin. (1) din Codul penal, **folosirea fără drept** a unei calități oficiale care implică exercițiul autorității de stat, însoțită sau urmată de îndeplinirea vreunui act legat de acea calitate, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Elementul material al acestei infracțiuni constă în acțiunea de folosire a unei calități oficiale care nu este întrunită în persoana autorului. Nu poate avea calitate de subiect activ al acestei infracțiuni o persoană care deținea în mod legal calitatea oficială pe care a folosit-o.

În cauză, se constată fără putință de tăgadă că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan deținea în mod legal calitatea de senator, mandatul acestuia fiind validat prin Hotărârea Senatului nr. 163 din 21 decembrie 2016 privind validarea mandatelor senatorilor aleși la 11 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1031 din 21 decembrie 2016.

Astfel, în condițiile în care inculpatul a dobândit calitatea de senator și a exercitat actele de senator în temeiul acestei calități legal dobândite, se constată că nu sunt întrunite elementele de tipicitate cu privire la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale.

Prin motivele de apel, parchetul critică soluția de achitare dispusă pentru infracțiunea de uzurpare de calități oficiale susținând că inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a dobândit calitatea de senator în mod fraudulos, în condițiile în care potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr.176/2010 acesta nu mai putea ocupa o funcție publică electivă pe o perioadă de 3 ani, începând cu data de 4 martie 2015 (data rămânerii definitive a hotărârii instanței supreme) și, deși cunoștea că se află în acest caz de incompatibilitate, inculpatul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan nu a adus la cunoștință acest aspect nici biroului electoral de circumscripție, cu ocazia participării la alegerile pentru Senat din toamna anului 2016 și nici comisiei de validare, constituită după alegeri în vederea validării mandatelor de senator.

Or, așa cum s-a arătat mai sus, alegerea în calitate de senator a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a fost validată, fiind parcurse filtrele impuse de Legea nr. 208/2015, iar parcursul acceptării candidaturii și validării mandatului de senator reprezintă elemente exterioare acuzației ce nu pot fi analizate în

actualul cadru procesual în condițiile în care nu au fost formulate acuzații în acest sens, astfel încât, neexistând o invalidare a alegerilor, respectiv a calității de senator, funcția nu a fost deținută nelegal și folosită fără drept, iar actele îndeplinite de inculpatul Marciu Ovidiu Cristian Dan în această calitate nu reprezintă acte de uzurpare a acestei calități, așa cum prevede art. 258 din Codul penal.

Pentru aceste motive, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători constată ca legală și temeinică soluția de achitare a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod de procedură penală, lipsind condiția de tipicitate ca autorul să nu aibă calitatea în care exercită atribuțiile.

Având în vedere această soluție, se impune și achitarea inculpatului Popescu- Tăriceanu Călin-Constantin-Anton pentru complicitate la aceeași infracțiune astfel încât vor fi respinse apelurile formulate în cauză și cu privire la aceste acuzații.

C. În ceea ce privește solicitarea apărătorului ales al inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, avocat Tudor Chiuariu, de obligare a părții civile Matei Cristian la plata cheltuielilor judiciare:

Prin concluziile orale formulate în ședința din data de 14 martie 2022 (și, ulterior, prin concluziile scrise depuse la dosarul cauzei la data de 02.05.2022), apărătorul ales al inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, avocat Tudor Chiuariu, a solicitat, ca urmare a respingerii apelurilor formulate în cauză, să se dispună și obligarea apelantului-parte civilă Matei Cristian la plata cheltuielilor judiciare către intimatul Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, în temeiul art. 276 alin. (5) din Codul de procedură penală, constând în onorariul avocațial în cuantum de 35.700 lei, fiind depuse la dosarul cauzei acte doveditoare cu privire la onorariu avocațial (Factura CAAL nr. 1878/01.02.2021 - 11.900 lei; Factura CAAL nr. 2097/11.02.2022 -11.900 lei; Factura CAAL nr. 2069/22.12.2021 -11.900 lei; fișele 107-110 dosar apel)

Potrivit art. 276 alin. (5) din Codul de procedură penală, în caz de achitare, persoana vătămată sau partea civilă este obligată să plătească inculpatului și, după caz, părții responsabile civilmente cheltuielile judiciare făcute de aceștia, în măsura în care au fost provocate de persoana vătămată sau de partea civilă.

Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, având în vedere soluția de respingere a apelurilor ce urmează a fi pronunțată, constată că partea civilă Matei Cristian se află în culpă procesuală, fiind aplicabile dispozițiile art. 276 alin. (5) din Codul de procedură penală.

Art. 2 alin. (2) din Codul civil prevede că „prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale”.

Potrivit art. 451 alin. (2) din Codul de procedură civilă, *instanța poate, chiar și din oficiu, să reducă motivat partea din cheltuielile de judecată reprezentând onorariul avocaților, atunci când acesta este vădit disproportionat în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfășurată de avocat, ținând seama și de circumstanțele cauzei. Măsura luată de instanță nu va avea niciun efect asupra raporturilor dintre avocat și clientul său.*

Referitor la dispozițiile legale mai sus evocate, prin Decizia nr. 3/2020 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii,

publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 181 din 05 martie 2020, s-a statuat că *este vorba, așadar, de o evaluare care se sprijină pe analiza unor aspecte de fapt, nu pe o interpretare a normei juridice (par. 36).*

În cauza de față, se constată că dovedirea plății onorariului de avocat, în sumă de 35.700 lei, s-a făcut prin Factura CAAL nr. 1878/01.02.2021 -11.900 lei; Factura CAAL nr. 2097/11.02.2022 -11.900 lei; Factura CAAL nr. 2069/22.12.2021 -11.900 lei (fila 107-110 dosar apel), cheltuieli care urmează a fi reduse, în aplicarea art. art. 451 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Astfel, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători apreciază că suma de bani solicitată cu titlu de cheltuieli de judecată este excesivă în raport de obiectul cauzei, numărul părților și al acuzațiilor aduse acestora, probatoriul administrat și termenele de judecată acordate în apel.

De asemenea, se are în vedere și faptul că, în cauză, a fost formulat apel (atât cu privire la latura penală, cât și la latura civilă) și de către Ministerul Public, nu doar de către partea civilă, astfel încât cheltuielile judiciare nu au fost generate exclusiv de calea de atac formulată de partea civilă Matei Cristian.

Prin raportare atât la criteriile prevăzute de art. 451 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cât și la circumstanțele concrete ale cauzei expuse mai sus, instanța de control judiciar va stabili valoarea cheltuielilor judiciare efectuate de parte ce urmează a fi plătită de partea civilă inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton la suma de 5.950 lei.

Față de toate aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 421 pct. 1 lit. b) din Codul de procedură penală, **Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători** va respinge, ca nefondate, apelurile formulate **Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și apelantul parte civilă Matei Cristian** împotriva sentinței penale nr. 633 din 7 decembrie 2021 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală în dosarul 3297/1/2020.

În baza art. 276 alin. (6) din Codul de procedură penală raportat la art. 451 alin. (2) Cod procedură civilă, va obliga apelantul parte civilă Matei Cristian să-i plătească inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton suma de 5.950 lei cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cauză, reprezentând onorariul parțial al apărătorului ales.

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare avansate de stat ocazionate de soluționarea apelului formulat de Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vor rămâne în sarcina acestuia.

În baza art. 275 alin. 6 din Codul de procedură penală, onorariul convenit apărătorului desemnat din oficiu pentru intimatul inculpat Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, până la prezentarea apărătorului ales, în sumă de 217 lei, va rămâne în sarcina statului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Respinge, ca nefondate, apelurile formulate **Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și apelantul parte civilă Matei Cristian** împotriva sentinței penale nr. 633 din 7 decembrie 2021 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală în dosarul 3297/1/2020.

Obligă apelantul parte civilă Matei Cristian să-i plătească inculpatului Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton suma de 5.950 lei cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cauză, reprezentând onorariul parțial al apărătorului ales.

Cheltuielile judiciare avansate de stat ocazionate de soluționarea apelului formulat de Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție rămân în sarcina acestuia.

Onorariul convenit apărătorului desemnat din oficiu pentru intimatul inculpat Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, până la prezentarea apărătorului ales, în sumă de 217 lei, rămâne în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 20 iunie 2022.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A
ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Judecător Daniel Grădinaru

JUDECĂTORI:

Leontina Șerban

Alexandra Iuliana Rus

Dan Andrei Enescu

Alin Sorin Nicolescu

MAGISTRAT ASISTENT,
Costin Cristian Pușcă

Red./Tehnored. – C.C.P./2 ex.
Red. Jud. fond. L.V.L.